

Univerzita Palackého
v Olomouci

KATEDRA
PSYCHOLOGIE
Filozofické fakulty UP

„Jak to děláme. Proces kvalitativní analýzy pohledem zkušených výzkumníků“

(bulletin abstraktů)

**Kvalitativní přístup a metody
ve vědách o člověku XIV.**

2. - 3. 2. 2015

Umělecké centrum Konvikt, Olomouc

Univerzita Palackého
v Olomouci

KATEDRA
PSYCHOLOGIE
Filozofické fakulty UP

Neoprávněné užití tohoto díla je porušením autorských práv a může zakládat občanskoprávní, správněprávní popř. trestněprávní odpovědnost

Editors © Eva Maierová, Martin Dolejš, Aleš Neusar, 2015

Cover © Lucie Šilberská, 2015

© Univerzita Palackého v Olomouci, 2015

1. vydání

Univerzita Palackého
v Olomouci

KATEDRA
PSYCHOLOGIE
Filozofické fakulty UP

Organizátor konference

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Partneři konference

Contexo

Nakladatelství Portál

Human Affairs

Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta, Všeobecná fakultní nemocnice, Univerzita Karlova, Praha

Ústav výskumu sociálnej komunikácie, Slovenská akadémia vied, Bratislava

Psychologický ústav, Akademie věd ČR

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova Univerzita

Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského

Katedra psychologie, Pedagogická fakulta, Univerzity Karlova, Praha

Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Katedra pedagogiky a psychologie, Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice

Katedra klinických a preklinických oborů, Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice

Univerzita Palackého
v Olomouci

Předseda programového výboru:

Mgr. Aleš Neusar, Ph.D.

Programový výbor:

Mgr. Jiří Brenza

Prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc.

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

Doc. PhDr. Vladimír Chrz, Ph.D.

Doc. PhDr. Ing. Hana Konečná, Ph.D.

Mgr. Barbara Lášticová, Ph.D.

PhDr. Radomír Masaryk, Ph.D.

Prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.

Mgr. Magda Petrjánošová, Ph.D.

PhDr. Irena Smetáčková, Ph. D.

Mgr. et Mgr. Jan Stoklasa, Ph.D.

Doc. MgA. Stanislav Suda, Ph.D.

PhDr. Matúš Šucha, Ph.D.

Mgr. Tomáš Řiháček, Ph.D.

Předseda organizačního výboru:

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Organizační výbor:

PhDr. Eva Maierová, Ph.D.

Mgr. Lucie Vavrysová

Mgr. Ondřej Skopal

Bc. Jaroslava Suchá

Eva Švidrnichová

Tomáš Krám

Jan Střelec

Fotografka: Bc. Kateřina Böhmová

Místo konání

Umělecké centrum Konvikt, Univerzitní 3, Olomouc 771 80

Barokní budova bývalého jezuitského Konviktu je jednou z nejstarších součástí olomoucké univerzity. Po její náročné a velkorysé rekonstrukci získala Univerzita Palackého prostorný historický komplex s mnoha originálními prostory. Pět uměnovědných a uměnovýchovných kateder filozofické a pedagogické fakulty tak dostalo nové posluchárny, ateliéry, studia, reprezentativní konferenční sály pro mezinárodní setkání a pracovny pro své studenty a pedagogy. Historické centrum Olomouce bylo současně obohaceno o další středisko vzdělanosti, kultury a umění.

Umělecké centrum Univerzity Palackého není jen pracovištěm určeným výuce a výzkumu, ale je zapojeno do každodenního kulturního a uměleckého života. Osobnosti a soubory zde vystupující jsou spojeny s odborným zaměřením zdejších pracovišť a s jejich styky s umělci a odborníky z České republiky i ze zahraničí. Olomoučané a turisté zde navštěvují filmová a divadelní představení, koncerty v koncertní síni v Kapli Božího Těla i výstavy instalované v rozlehlých chodbách. Umělecké centrum UP je otevřeno i o prázdninách pro konání letních škol, divadelních přehlídek a výtvarných plenérů.

Přednáškové místnosti

Hlavní sál

Místnost číslo 109 - Auditorium

Přednáškové a workshopové místnosti

Předsálí Auditoria Maxima (1. patro)

Místnost číslo 237 (2. patro)

Místnost číslo 238 (2. patro)

Místnost číslo 009 - Carolina (přízemí)

Doprava na místo konference

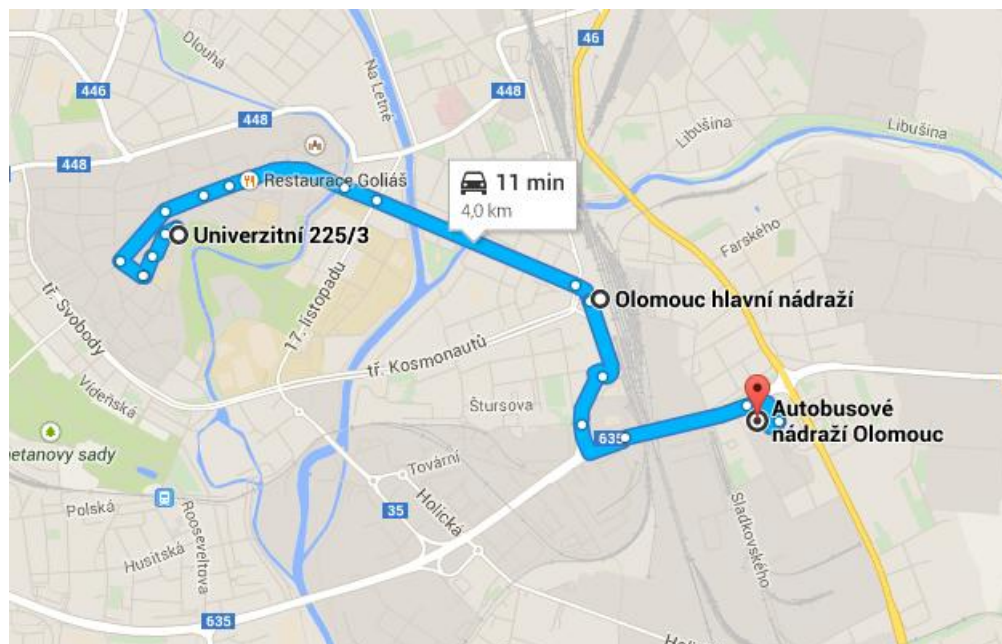
Umělecké centrum Konvikt se nachází v centru Olomouce (Univerzitní 3, Olomouc).

Z **autobusového nádraží** jede tramvajová linka č. 4, výstupní stanice Náměstí Republiky.

Z **vlakového nádraží** jede tramvajová linka č. 2, 3, 4, 6, výstupní stanice Náměstí Republiky.

Poté po cca 5 minutách pěší chůze dorazíte do Uměleckého centra Konvikt.

Placené parkoviště naleznete hned na Náměstí Republiky nebo v podzemním, **krytém parkovišti** Hanáckého pluku 1153/4, Olomouc.

Večerní program pro účastníky konference

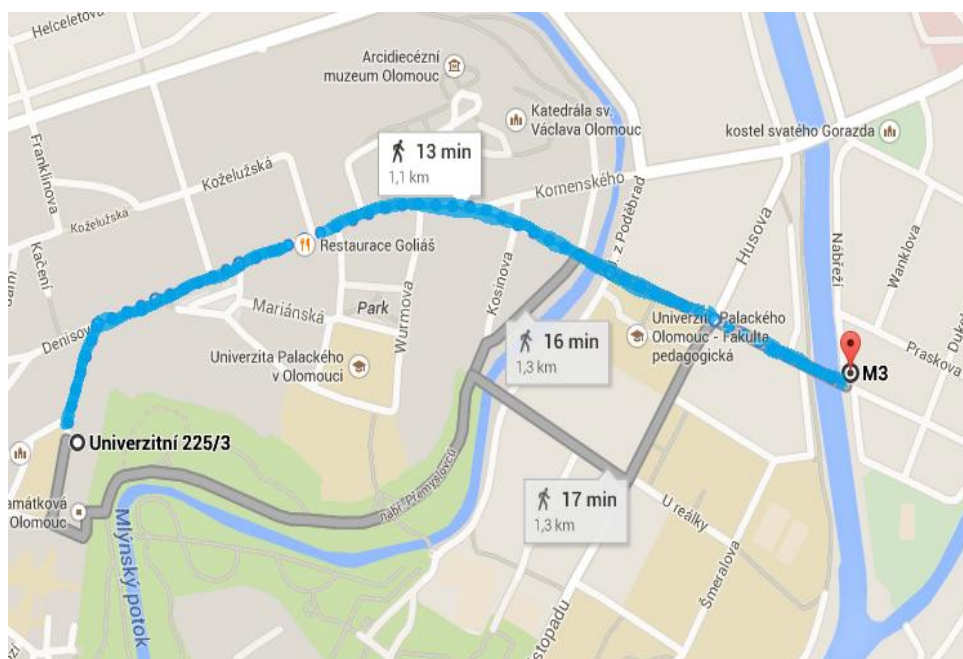
První den konference, v pondělí 2. 2. 2015, proběhne od 20:00 společenský program. Samotná restaurace M3 bude otevřena pro účastníky konference od 19:00.

Doprava k M3

Od hlavního nádraží tramvajová linka č. 2,3,4,6. Zastávka U Bystřičky. Nebo stejné tramvajové linky z Náměstí republiky, směr hlavní nádraží. M3 je rohovou restaurací u řeky Moravy. Z uvedené tramvajové zastávky je to cca 5 minut směrem k centru po pravé straně.

V restauraci proběhne společenský večerní program konference. Součástí večera je raut. Zahraje kapela Live Music Superheroes.

Poznámka organizačního výboru konference: Není možné zúčastnit se večerního programu bez registrace na konferenci.

Slovo úvodem

Konference *Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku* vznikla ke konci minulého století mimo jiné proto, aby obhájila životaschopnost kvalitativní „soft“ odnože výzkumu v České republice a na Slovensku. Z pohledu do časopisů, knih i databází závěrečných prací na katedrách společenských vědních oborů je vidět, že se tento cíl alespoň po formální stránce podařilo naplnit. Kvalitativní výzkum není možná všude považován za rovnocenného partnera tomu kvantitativnímu, ale téměř vždy je minimálně tiše tolerován. A stále častěji lze také slyšet rozumný názor, že výzkum je jenom jeden. Primární je na co chceme přijít, čemuž pak musíme přizpůsobit výzkumné nástroje. Kvalitativní a kvantitativní přístupy se tak mnohdy mísí a hranice mezi nimi je často neostrá.

Horší je to s kvalitou. Najít dobrou kvalitativní diplomku či empirickou studii není jednoduché (pro úplnost to není jednoduché ani u „kvantí“ designů). Právě proto se další ročník zaměří na předávání kvality, jak co nejlépe kvalitativní výzkum provádět. Je nám jasné, že kvalita je z části dána i intuitivním „magickým, neuchopitelným uměním“, o kterém se těžko mluví. Nicméně domníváme se, že velkou část tvoří také dobré vzdělání a znalost řemesla, což už je lépe předatelné.

Ročník 2015 se proto zaměří zejména na předávání znalostí a dovedností. Rádi bychom pozvali zejména ty, kteří dělají svou práci opravdu dobře a navíc jsou schopni svůj um předat dále. Můžete se proto těšit na nevídanou porci workshopů a dílen, jejich tématem budou způsoby celého procesu analýzy kvalitativních dat od designu výzkumu po publikaci výsledků. Budeme rádi i za Vaše tipy – je možné, že někde v zákoutí mimo univerzity a konference žijí výzkumníci, o kterých bychom měli vědět.

Kromě tradiční sekce „varia“ bude samostatným tématem také otázka přežití konference, a pokud ano, v jaké podobě. Konference má sice mnoho příznivců, stále častěji je ale možné slyšet názory, že konference potřebuje „nový vítr“, „je zbytečné dělat kvalitativní konferenci“, „měla by se pořádat bienálně“, „nejsou peníze“, „není čas“, „široce zaměřených konferencí je dostatek“ apod.

Aleš Neusar
vedoucí programového výboru

Katedra psychologie FF UP v Olomouci

Katedra psychologie Filozofické fakulty je odborné pracoviště Univerzity Palackého, která je druhou nejstarší univerzitou v českých zemích. Historie olomouckého vysokého školství začíná r. 1566 zřízením jezuitské koleje, která o šest let později získala práva jako jiné evropské univerzity. Novodobá historie univerzity se datuje od roku 1946, kdy došlo k obnovení její činnosti. V dnešní době má univerzita osm fakult, které navštěvuje více než 21 tisíc studentů. Svým dominantním postavením dává Univerzita Palackého historické Olomouci charakter typického univerzitního města. Atraktivní prostředí starobylého města a jeho inspirující kulturní duch se doplňují s moderními metodami bádání, které vědecká pracoviště fakult nabízejí.

Katedra psychologie se profiluje ve třech základních okruzích:

- vzdělávání
- vědecko-výzkumné aktivity
- praktická výuka

Katedra psychologie nabízí několik odlišných forem studia oboru psychologie:

- Bakalářské jednooborové prezenční studium;
- Magisterské jednooborové prezenční studium;
- Bakalářské kombinované studium;
- Magisterské navazující kombinované studium;
- Postgraduální studium (klinická psychologie a pedagogická psychologie).

Vedle základního vzdělání v psychologických vědách katedra nabízí **programy celoživotního vzdělávání** (psycholog ve zdravotnictví, psychologie pro učitele středních škol, práce školního specialisty na ŽS a SŠ, postgraduální vzdělání v dopravní psychologii, základy krizové intervence pro poradenské pracovníky ve školách a další) a **kvalifikační programy** (rigorózní a habilitační řízení).

V současnosti je výzkum na Katedře psychologie rozdělen do následujících oblastí:

- Kognitivní (obecná) psychologie
- Vývojová psychologie a psychologie rodiny
- Sociální psychologie a psychologie osobnosti
- Poradenská, pedagogická a školní psychologie
- Klinická psychologie, diagnostika a psychoterapie
- Psychologie práce, organizace a dopravní psychologie
- Metodologie, statistika a experimentální psychologie

Bližší informace o katedře psychologie FF UP se dozvíte na webových stránkách: <http://psych.upol.cz/>

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 10, 771 80 Olomouc
Tel: +420 585 633 501. E-mail: psychologie@upol.cz

PROGRAM KONFERENCE QAK – 1. DEN (PONDĚLÍ, 2. 2. 2015)

08:00 Začátek registrace účastníků konference (registrace běží po celou dobu konference)

09:30 – 9:45

Auditorium (Místnost č. 109)

Slavnostní zahájení konference

Moderuje Charvát, M.

PhDr. Matuš Šucha, Ph.D.,

Mgr. Aleš Neusar, Ph.D.,

PhDr. Matuš Šucha, Ph.D.

9:45 – 11:15

Auditorium (Místnost č. 109)

Ústní příspěvky / Kvalitativní přístup - metody I

Moderuje Neusar, A.

Hytych, R., Čermák, I., Řiháček, T.

Případová studie jako vědecká cesta k poznání

Petrjánošová, M., Lášticová, B.

Kvalitativny výskum občianskeho aktivizmu na pomedzí "offline" a "online" svetov

Řiháček, T., Hytych, R.

Metoda zakotvené teorie: problémy a výzvy

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Workshop o hlasu

Sovová, P.

Příběhy hlasu

Učebna 237 (2. patro)

Workshop o biografickém narativním přístupu

Formánková, L.

Zkoumání (s) příběhem. Biograficko-narativní přístup ke sběru a analýze dat

Učebna 238 (2. patro)

Workshop o dialogickém jednání

Suda, S., Chrz, V., Nota, J.

Dialogické jednání s vnitřními partnery - analýza videozáznamů

11:15 – 11:30 Coffeebreak + diskuze u posterů

11:30 – 12:30

Auditorium (Místnost č. 109)

Ústní příspěvek / Prezentování

Brenza, J.

Zásady prezentování vědeckých výsledků aneb jak vystoupit z koloběhu prezentačního utrpení (60 minut, na přednášku navazuje workshop se stejným názvem)

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Ústní příspěvky/Kvalitativní přístup-metodyII

Moderuje Řiháček, T.

Jaklová Střihavková, D.

Analýza diskurzu: nástroj užitečný pro sociální práci

Staroňová, K., Števo K.

Kvalitativní obsahová analýza ve výskume výběrových konání na predsedov súdov v SR: základné koncepty a procesy

Učebna 237 (2. patro)

Ústní příspěvky / Varia I

Moderuje Malá, L.

Malá, L., Kořová, M., Vácha, T.

Člověk v prostoru, prostor pro člověka: možnosti a meze kvalitativního hodnocení komfortu uživatelů budovy

Drahoňovský, J.

Deformační zóna: Pobyť ve vězení z pohledu odsouzených

Učebna 238 (2. patro)

Workshop - Jak učit QA přístup

Novotná H., Šťovíčková Jantulová, M., Poláčková Šolcová, I.

Jak učit o kvalitě kvalitativního výzkumu?

12:30 – 13:45 Obědová pauza

13:45 – 15:15

Auditorium (Místnost č. 109)

Ústní příspěvky/Kvalitativní přístup-metody III

Moderuje Suda, S.

Pospíšil, J., Pospíšilová, H.

Etnografický výzkum v sociální pedagogice

Wolfová, A.

Etnografie: od lokálně ukotveného k rozptýlenému terénu

Kubisová, S.

Triangulační výzkum s olomouckými prodejci Nového Prostoru

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Workshop o prezentování

Brenza, J.

Zásady prezentování výzkumných výsledků aneb jak vystoupit z koloběhu prezentačního utrpení (90 minut workshop)

Učebna 237 (2. patro)

Ústní příspěvky / Senioři, nemoc

Moderuje Poláčková Šolcová, I.

Poláčková Šolcová, I., Tavel, P., Hofer, J., Busch, H., Au, A., Wong, T. T.

Vrcholy a pády v životních příbězích seniorů čtyř kultur (Česká republika, Německo, Kamerun, Hongkong)

Nohavicová, B., Čermák, I.

Citová vazba v pozdním věku: analýza autobiografického vyprávění

Učebna 238 (2. patro)

Workshop o reflexivitě

Šilhanová, Z.

Hodnota reflexivity v kvalitativním výzkumu

15:15 – 15:30 Coffeebreak + diskuze u posterů

15:30 – 17:00

Auditorium (Místnost č. 109)

Ústní příspěvky / Kvalitativní přístup - metody IV

Moderuje Lášticová, B.

Harenčárová, H.

Štruktúrovaná analýza metody kritických rozhodnutí na příklade rozhodovacej situácie zdravotníckych záchranárov

Zeman, M.

Kvalitativní výzkum ve fyzioterapii - možnosti interpretace a využití výsledků v rámci jednotlivce a celé společnosti

Závora, J.

Kvantitativní analýza ve forenzní identifikaci pisatele rukou psaného projevu

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Ústní příspěvky / Terapie tmou

Moderuje Čermák, I.

Pekař, R., Čermák I.

Zkušenost s terapií tmou v kontextu života: narativní výzkum

Neubertová, N., Čermák, I.

Co se děje s malířem (a psycholožkou), uvrhnou-li se do temnoty: fenomenologie pobytu ve tmě

Malůš, M., Kucserová, M.

Týden ve tmě: Co teď?

Učebna 237 (2. patro)

Workshop o Atlas.ti

Charvát, M.

Jak to dělám v ATLAS.ti, abych v datech našel teorii

Učebna 238 (2. patro)

Workshop o Haně a Zdeňkovi

Konečná, H.

Jak upřímně miluje Hana Zdeňka?

17:00 – 17:15 – Coffeebreak

17:15 – 18:45

Auditorium (Místnost č. 109)

OSUD KONFERENCE – část 1 (diskuze)

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Workshop o týmovém výzkumu

Šotola, J., Topinka, D.

Týmový výzkum v kvalitativní metodologii na příkladu longitudální studie: multidisciplinarita a vnitřní interference

Učebna 237 (2. patro)

Ústní příspěvky/Varia II

Moderuje Kaplan, C.

Kaplan, C.

Představy o smrti a prožívaná smysluplnost života

Trézová, L.

Konzistencia hodnôt v organizáciách a ich vplyv na engagement znalostných pracovníkov

Švecová, E.

Reflexe efektivity terapie z pohledu psychoterapeutů v souvislosti s vědeckým výzkumem

20:00 Společenský program (M3) – povídání, kapela Live Music Superheroes, raut

Restaurace bude pro účastníky otevřena od 19:00.

PROGRAM KONFERENCE QAK – 2. DEN (ÚTERÝ, 3. 2. 2015)

9:00 – 10:30

Auditorium (Místnost č. 109)

Ústní příspěvky/ADHD u dospělých

Moderuje Miovský, M.

Čablová, L., Miovský, M., Harsa, P.

Význam diagnostiky osobnosti ve výzkumu ADHD: případová studie

Rubášová, E.

ADHD u klientů v terapeutických komunitách pro drogově závislé - výsledky pilotního šetření (

Školníková, M.

Riziko vzniku a rozvoje závislosti na návykových látkách u dospělých klientů s ADHD

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Ústní příspěvky/Hudba, umění, reflexe

Moderuje Chrz, V.

Pollaková, B., Dolejš, M.

Psychologický rozbor souvislosti mezi osobností hudebníka a jeho hrou

Lazar, J., Chrz, V.

Blues zevnitř: interpretativní fenomenologická analýza

Nota, J.

Sebereflexe a videozáznamy v disciplíně Dialogické jednání s vnitřním partnerem

Učebna 237 (2. patro)

Ústní příspěvky/Mladí dospělí

Moderuje Lacková, L.

Lacková, L., González Rodríguez, M., Moliner Albero, A. R.

Protektivne faktory u VŠ študentov

Tydlitátová, G.

K niektorým metodologickým aspektom výskumu kohabitovania mladej generácie na Slovensku

Frišaufová, M.

„Mezi rebelkou a obětí?“ - Narativní analýza rozhovorů s uživatelkami pervitinu

10:30 – 10:45 Coffeebreak + diskuze u posterů

10:45 – 12:15

Auditorium (Místnost č. 109)

OSUD KONFERENCE - část 2 (diskuze + rozhodování jak dále)

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Ústní příspěvky / Děti

Moderuje Bajgarová, Z.

Reichová, L., Dolejš, M.

Představy dětí o základní škole před a po nástupu do školy

Štefánková, Z.

Negativní emoce předškoláků očima jejich matek

Bajgarová, Z.

Partnerský vztah v zátěži péče o dítě s obtížným temperamentem

Učebna 237 (2. patro)

Workshop - umění dramaterapie

Czereová, L.

Výzkum založený na umění a dramaterapii

12:15 – 13:30 Obědová pauza

13:30 – 15:00

Auditorium (Místnost č. 109)

Ústní příspěvky / Vzdělávání, příběhy

Moderuje Koťová, M.

Kalenda, J., Vávrová, S.

Autoregulace učení dospělých v kombinované formě studia

Koťová, M.

Z druhé strany. Zkušenosti se zapojením příjemců sociálních služeb do výuky

Krejčí, J., Chrz, V.

Příběhy bez jasného konce: Autorský postoj ve vyprávěních o užívání metamfetaminu

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Workshop - Dilemata při psaní

Neusar, A.

Rozhodování a řešení dilemat při psaní odborného článku

Učebna 237 (2. patro)

Workshop o analýze rozhovorů

Chrz, V., Tavel, P., Poláčková Šolcová, I.

Analýza rozhovorů: Vrcholové zkušenosti při plachtění přes oceán

15:00 – 15:15 Coffeebreak

15:15 – 16:45

Auditorium (Místnost č. 109)

Ústní příspěvky/Varia III

Moderuje Marková, E.

Starý, K., Laufková, V.

Analýza neporozumění textu

Marková, E., Hošťálková, M., Marsová, J., Neuwirth, J., Novák, F., Prošková, E.,

Strnadová, A

Podávání léčivých přípravků sestrou bez indikace lékaře nebo na základě neúplné indikace lékaře

Stellner, F., Vokoun, M.

Návrat kvantitativního přístupu v kvalitativním výzkumu hospodářských dějin

Carolina (Místnost č. 009 – přízemí)

Workshop-Vakcinace a fokusní skupiny

Masaryk, R., Hatoková, M., Tunyiová, M.

„Lieky sú chémiá, farmácia je biznis a ľudia sú ovce“: Fokusové skupiny vo výskume vakcinácie detí

Učebna 237 (2. patro)

Ústní příspěvky/Varia IV

Moderuje Hovorková, E.

Hovorková, E.

Efektivní využití potenciálu bilingvního prostředí

Trojanová, L.

Obrazy dospívání dívek s Aspergerovým syndromem

Vácha, T.

Možnosti využití analýzy zainteresovaných stran v psychologickém výzkumu

16:45 Zakončení konference

POSTEROVÁ SEKCE

Diskuse v předsálí u nástěnek- autoři posterů budou v těchto 3 časech u svých posterů

Pondělí 2. 2. 11:15-11:30, 15:15-15:30

Úterý 3. 2. 10:30-10:45

Stratégie zvládania konfliktu práce a rodiny u zamestnaných rodičov: kvalitatívna analýza (*Václaviková, I., Polťáková, Z.*)

Úskalí realizace terénního výzkumu v romských komunitách (*Kajanová, A., Mrhálek, T.*)

Prožívání psychoterapeutů v průběhu psychoterapeutického sezení s depresivním klientem: zakotvená teorie (*Roubal, J., Řiháček, J.*)

Rola otce a subjektivně percipovaný význam vztahu otec-dítě v životě mladých dospělých (*Ruttmarová, G.*)

Příprava sester na preskripci léčivých přípravků (*Marsová, J., Strnadová, A., Hošťálková, M., Marková, E., Prošková E.*)

Nuda ve škole (*Čejková, I.*)

Bariéry školní a sociální inkluze pohledem osob se zrakovým postižením (*Vrubel, M.*)

Romští žáci na základní škole (*Rožničková, I.*)

Dům bez dveří. Narativní analýza životních příběhů žen trpících agorafobií (*Kořová, M.*)

Predstavovaný kontakt ako intervenčný nástroj v kontexte medzietnických vzťahov na Slovensku?: projekt výskumu (*Láštiová, B., Kočíšová, M., Petrjánošová, M., Findor, A.*)

Analýza dát z Metódy kritických rozhodnutí (*Sedlár, M.*)

Subjektívne vnímané negatívne dôsledky prepojenia práce a rodiny u zamestnaných rodičov (*Václaviková, I., Holienková, J., Selecká, L.*)

Prípadová štúdia a jej využitie v nelekárskych študijných programoch (*Zrubáková, K., Novysedláková, M.*)

Kvalitatívny prístup vo výskume kariérneho rozvoja: Analýza metód pre potreby výskumu kariérovej dráhy mladých úspešných pracovníkov (*Urbašek, M.*)

Aké má svedomie miesto v zdravotníctve? Špecifiká svedomia u poskytovateľov a poskytovateľiek zdravotnej starostlivosti: analýza rozhovorov (*Blaho, R.*)

Kvalitatívni analýza potrieb hospitalizovaných pacientů v konečném stadiu nemoci v souvislosti s kvalitou života (*Bužgová, R., Kozáková, R.*)

ANOTACE WORKSHOPŮ (ŘAZENO ABECEDNĚ)

PŘIHLAŠOVÁNÍ NA WORKSHOPY BUDE PROBÍHAT V DEN KONÁNÍ KONFERENCE NA REGISTRACI.

Analýza rozhovorů: Vrcholové zkušenosti při plachtění přes oceán

Chrz, V., Tavel, P., Poláčková Šolcová, I.

Bude presentován „příběh sběru dat“ a specifikována metoda sběru dat, tj. „sail story interview“. Bude předveden proces analýzy a interpretace dat, kde bude pracováno s postupy narativní analýzy, zakotvené teorie a fenomenologické analýzy. Bude ukázáno, jak narativní analýza umožňuje otevřít textová data tím, že identifikuje implicitní narativní struktury. Tím umožňuje vyhnout se dvěma úskalím: 1) Setrvat na povrchu explicitního (což je úskalí analýzy spokojující se s identifikací explicitních „témat“). 2) Příliš brzy sáhnout po teoretických konceptech a rámcích (aniž by předtím došlo k zakotvení analýzy v datech). Dále bude ukázáno, jak lze (pomocí předběžné analýzy implicitních narativních struktur) zakotvit analýzu v datech, a přitom se vyhnout těmto úskalím zakotvené teorie: 1) Zmíněné analýze „témat“ nepřekračující povrchní rovinu explicitního textu. 2) Postupu analýzy cestou „kombinatoriky“ hierarchicky uspořádaných kategorií (takto může unikat struktura žité zkušenosti, která ze své podstaty není takto „kombinatoricky“ ztvárněná). 3) Představě „zakotvenosti“ jako zákazu „zavěšování“ vynořujících se náhledů na předem existující konceptuální a teoretická schémata. A konečně bude ukázáno, jak lze ve schodě s fenomenologickou analýzou směřovat k „nazření podstaty“ zkoumaného jevu, aniž bychom si ve jménu čisté deskripce zakazovali interpretaci z hlediska teoretických modelů.

Analýza, rozhovory, vrcholové zkušenosti, motivace.

Dialogické jednání s vnitřními partnery - analýza videozáznamů

Suda, S.

Pedagogická fakulta JU

Důrazem na určité filozofické aspekty vznikají různorodé modely osobnostní přípravy učitelů. Chci poukázat na možné ukotvení dialogického jednání. Vývoj experimentální výuky dialogického jednání, zúčastněného pozorování a analýzy videozáznamů, opakovaných pokusů o písemné reflexe sledujeme pomocí dlouhodobých případových studií v trvání nejméně čtyř let. Student je podporován k psaní sebereflexí (včetně veškerých pochybností, nejasností) a následnému poskytnutí těchto sebereflexí k diskuzi na základě autorského čtení. Stejně tak i autorským pokusům ve formě čtených textů či dramatických tvarů. Díky případovým studiím je možno sledovat kvalitativní změnu psané sebereflexe, ve videozáznamech pak změnu utváření improvizované situace a vlastního jednání. Podstatným znakem se jeví objev vlastní dialogičnosti, fenoménu hry a připuštění experimentu jako studijního předpokladu. V tomto semináři bych rád upřel pozornost na videozáznamy pokusů o dialogické jednání a jejich význam při utváření sebereflexe účastníka a zároveň na jejich dokumentární hodnotu.

Dialogické jednání s vnitřními partnery; fenomén hry; dlouhodobé případové studie; psychosomatika; sebereflexe.

Grantová podpora: GA JU 100/2013/S

Hodnota reflexivity v kvalitativním výzkumu

Šilhanová, Z.

FSS MU Brno

Reflexivitou můžeme rozumět zaměřené sebe-kritické zkoumání vlastní pozice ve výzkumu a intersubjektivní dynamiky mezi výzkumníkem a participanty (Finlay, 2008). Nejedná se tedy pouze o jeden z nástrojů triangulace, ale červenou nit, která se táhne celým výzkumem a zvyšuje jeho kredibilitu. Reflexivita je v literatuře často skloňovaný pojem, ale málokdy se skutečně dozvíme, co konkrétního přináší a jakým způsobem byla v daném případě uplatňovaná. Workshop má za cíl seznámit participanty s konceptem reflexivity a na konkrétních výzkumech a datech z vlastního dizertačního projektu o vývoji osobního terapeutického přístupu (Personal Therapeutic Approach) ukázat, jakým způsobem ji lze v procesu zkoumání zúročit. Dále budou účastníci workshopu na základě zkušeností ze svého vlastního výzkumu aktivně hledat prvky reflexivity ve svých projektech a hledat cesty k jejímu dalšímu uplatnění ve své výzkumné praxi.

Kvalitativní výzkum, reflexivita, vývoj PTA, kredibilita výzkumu, praktikum.

Grantová podpora: MUNI/A/0828/2013 Osobní terapeutický přístup: struktura a vývoj (2014)

Jak to dělám v ATLAS.ti, abych v datech našel teorii

Charvát, M.

Katedra psychologie FF UP Olomouc

Workshop zaměřím na ukázkou mé práce s programem ATLAS.ti, poměrně rozšířeným a neustále rozvíjeným nástrojem pro zpracování kvalitativních dat. Nepůjde o kurz, jak s programem pracovat, nýbrž bych rád ukázal, jak pomocí jednotlivých analytických nástrojů tohoto programu postupuji při práci na projektu. Budu demonstrovat jak v datech hledám svou malou teorii o zkoumaném problému a jak si ověřuji, že tato teorie stále vyrůstá z dat. Budu se věnovat přechodu od prvotních kódů, které jsou stále příliš blízko datům, k abstraktnějšímu kódovacímu systému. Dále se pokusím nastítnit, jak hledám ústřední pojmy a fenomény, kolem kterých se dá teorie budovat. Doporučím též začlenění článků i jiných teoretických zdrojů mezi primární dokumenty. V neposlední řadě se pokusím ukázat některé funkce, které mi pomáhají ověřit, jak moc se jednotlivá zjištění opírají o data a jak mohu svou výslednou teorii optimálně vizualizovat.

Atlas.ti, kvalitativní analýza dat, QUADAS, zakotvená teorie.

Grantová podpora: OP VK reg. č.: CZ.1.07/2.2.00/28.0143 IMPULS

Jak učit o kvalitě kvalitativního výzkumu?

Novotná H., Šťovíčková Jantulová, M., Poláčková Šolcová I.

FHS UK Praha

Kvalitativní výzkum je charakteristický diverzitou metodologických přístupů, odkazujících na různorodé tradice a i na odlišná pojetí v rámci různých vědních disciplín. Tyto různé tradice a přístupy vytvářejí poměrně rozmanité zázemí pro promýšlení povahy kvalitativního výzkumu per se a spolu s tím i toho, jak zajistit, aby byl kvalitní (důvěryhodný, přenositelný, hodnověrný, potvrditelný, autentický). Během naší pedagogické praxe jsme si ověřily, že téma kvality kvalitativního výzkumu je jedním z

nejabstraktnějších pro někoho, kdo vlastní výzkum připravuje poprvé. Rády bychom proto v rámci workshopu diskutovaly, zda a jak je možné pojmout téma kvality v procesu výuky kvalitativní metodologie. Nakolik je nutné uvažovat o nějakých standardech / kritériích kvality výzkumu? Či zda je spíše uchopitelná prostřednictvím diskuze o vztahu výzkumníka a výzkumu jako takového, potažmo výzkumníka a terénu, participanta atd. atd.? Nebo je dané téma samo o sobě bez alespoň minimální praxe pro studenty na hranici uchopitelnosti? Pokusíme se nejprve stručně představit background uvažování o kvalitě kvalitativního výzkumu, abychom vzápětí představily příklady ze své pedagogické praxe, jež reprezentují odlišná pojetí toho, jak je možné učit o kvalitě učit. Tyto příklady praxí výuky a jejich možné dopady bychom rády podrobily diskusi.

Kvalitativní výzkum, kvalita výzkumu, výuka.

Jak upřímně miluje Hana Zdeňka?

Konečná, H.

Metodologická féerie o hledání pevných bodů nejen ve výzkumu, název je vypůjčen z titulu připravované knihy „Základy kvantifikace ve vědách o člověku. Jak upřímně miluje Hana Zdeňka?“. Otevíráme volný prostor pro stále přítomné, na konferenci 2014 zintenzivnělé diskuse o tom, zda kvalitativní výzkum znamená nepoužívání matematiky, zda je matematické myšlení jiné než humanitní, zda mají kvantitativci a kvalitativci jiné slovníky a - pokud ano - jaké, jak může vypadat komunikace mezi „hard“ a „soft“ odborníky a zda je potřeba, atd... r nV průběhu féerie budou přítomní řešit matematické příklady, na společenský večer pak budou vpuštěni jen úspěšní řešitelé. Sekce je proto určena výhradně pro otrlé nebo matematicky zdatné účastníky, případně pro netančící nespolečenské abstinenty, kteří by na večírek stejně nešli.

Metodologie výzkumu, vědy o člověku, matematika.

„Lieky sú chémia, farmácia je biznis a ľudia sú ovce“: Fókusové skupiny vo výskume vakcinácie detí

Masaryk, R., Hatoková, M., Tunyiová, M.

Pedagogická fakulta UK, Ústav experimentálnej psychológie SAV v Bratislave

Téma vakcinácie detí má značnú tendenciu polarizovať spoločenský diskurz. V otázke povinnej imunizácie sa stretáva viacero vzájomne protichodných diskurzov so značným presahom do širších spoločenských tém. Strach z potenciálnych smrteľných chorôb bol nahradený strachom z reálnych aj imaginárnych vedľajších účinkov vakcinácie. Povinné očkovanie podnecuje emočne nabitú diskusiu na rôznych úrovniach, kde pôsobia rôzne vplyvy. Vďaka oslabovaniu dôvery vo verejné zdravotnícke inštitúcie, v lekárov samotných, a v spoločnosť ako takú, naznačujú výskumy silné postavenie sociálnych sietí na rozhodovanie o očkovaní. V prebiehajúcom výskume sme realizovali sériu 4 fókusových skupín s univerzitnými študentkami a študentami psychológie, a následne sériu 4 fókusových skupín s mamičkami detí do piatich rokov. Workshop sa zameriava na prezentovanie prvých zistení a významných tém, a zaoberá sa možnosťami a obmedzeniami využitia dát z fókusových skupín vo výskumnej praxi.

Vakcinácia detí, fókusové skupiny, psychológia zdravia.

Grantová podpora: Sociálne vplyvy v rozhodovaní (VEGA 2/0154/13)

Příběhy hlasu

Sovová, P.

Katedra pedagogiky FPE ZČU

Účastníci workshopu si budou moci vyzkoušet různé aktivity, jejichž prostřednictvím si (možná) rozšíří vnímání hlasu svého i hlasu druhých. Autorku zajímá vnitřní a vnější perspektiva percepce hlasového vyjádření a metody jejich zkoumání. Praktické činnosti budou doplněny videoukázkami, dokumentujícími vybrané případy.

Hlas, tvorba hlasu, percepce hlasu, vnitřní a vnější svět, videonahrávka, reflexe.

Rozhodování a řešení dilemat při psaní odborného článku

Neusar, A.

Katedra psychologie, FF UP Olomouc

„Do kterého časopisu článek poslat? Koho citovat? Psát anglicky nebo česky? Rozdělit text na více článků? Psát sám nebo s někým? Kdo bude spoluautorem? Jak moc by měl být text originální? Co z článku vypustit, když už nemáme dostatek místa?“ S podobnými otázkami, a z nich plynoucí nutností se rozhodovat, se setkáváme během psaní článku téměř neustále. Cílem workshopu bude zmapovat tyto otázky a také se u vybraných složitějších dilemat pokusit nalézt možná řešení.

Psaní článku, dilemata, rozhodování.

Grantová podpora: Fond pro podporu vědecké činnosti FF UP

Týmový výzkum v kvalitativní metodologii na příkladu longitudální studie: multidisciplinarita a vnitřní interference

Šotola, J., Topinka, D.

Univerzita Palackého v Olomouci

Cílem příspěvku je diskutovat v České republice opomíjené téma konsenzuálního týmového výzkumu. Na týmový výzkum je nahlíženo jako na jedinečný způsob triangulace konstruovaných a analyzovaných dat, vedoucí ke zvýšené kvalitě formou konfrontování naší subjektivity s názory ostatních týmových hráčů: naše výzkumnické ego je tak obrušováno, aniž bychom nutně museli ztrácet cokoli ze své kreativity. Faktem je, že se jedná o přístup, který v našem prostředí není využíván z důvodu mnoha souvisejících bariér (časových, finančních či osobnostních). Autoři vychází ze svých zkušeností působení v multidisciplinárním týmu projektu Islám v ČR: Etablování muslimů ve veřejném prostoru i v jiných projektech, ve kterých týmová spolupráce postupuje všemi či většinou fází kvalitativního výzkumného procesu. Hlavní náplní bude podrobné představení skupinové práce v analytických fázích zpracování dat - otevřeného a axiálního kódování v prostředí software Atlas.ti. Budou představeny výhody i nevýhody konsenzuálního postupu ve srovnání s tradičním individuálním výzkumem. Dále bude věnována pozornost interaktivitě částí projektu, zejména potom interferenci kvalitativních částí s kvantitativními. Autoři představí možnosti a způsoby, jak dochází k ovlivňování obou přístupů v dlouhodobější perspektivě a jak se dají využít výsledky v rámci výzkumného schématu k úpravám a korekcím výzkumné strategie.

Týmový konsenzuální výzkum, analýza kvalitativních dat, propojení kvalitativního a kvantitativního výzkumu.

Grantová podpora: „Islám v ČR: etablování muslimů ve veřejném prostoru“, realizovaný v rámci Programu bezpečnostního výzkumu MV ČR

Výzkum založený na umění a dramaterapii

Czereová, L.

Tento příspěvek pojednává o pilotním výzkumu, který byl pořízen na podzim roku 2014. Do výzkumu vstoupili dramaterapeuti z USA, kteří často participují ve výzkumných záměrech a alespoň jednou používali metodu výzkumu založeného na umění. Výzkum hledá odpověď na zkušenost výzkumu založeného na umění ve spojení s dramaterapií. Každý dramaterapeut byl vybídnut k odpovědi na otázku zabývající se zkušeností výzkumu založeného na umění ve spojení s dramaterapií a dostal neomezený prostor k zodpovězení této otázky. Jako jednotnou metodu jsem zvolila sběr textu (transkriptů nahrávek rozhovorů s dramaterapeuty a písemného rozhovoru). Následně v průběhu analýzy dat jsem data roztříдила do jednotlivých kategorií a pokračovala využitím umění – tvůrčího psaní tak, aby ve výsledném textu byla použita zjištění z výzkumu. Tento text byl ve fázi ověření validity dat znovu poslán výzkumnému souboru a upraven dle komentářů respondentů. Zde předkládám výsledky výzkumu s popisem metodologie tohoto výzkumného záměru.

Výzkum založený na umění, dramaterapie, validita.

Zásady prezentování výzkumných výsledků aneb jak vystoupit z koloběhu prezentačního utrpení

Brenza, J.

Klinika adiktologie, 1. LF a VFN Univerzita Karlova v Praze

Každý z nás už někdy zažil nudnou, přeplácanou, zahlcující a nesrozumitelnou powerpointovou prezentací, která byla ztrátou času. Nejde o nijak vzácný jev – možná by se dokonce dalo říct, že takovou podobu má většina prezentací. Proč tomu tak je? Protože někde na začátku, kdysi dávno někdo udělal právě takovou prezentaci – a pak už se tento skutečnou komunikaci zabíjející „mem“ začal šířit geometrickou řadou. Lidé se takový přístup učili jeden od druhého v domnění, že právě tak má prezentace vypadat. Ale prezentace, která respektuje základní charakteristiky lidské psychologie, musí být smysluplná, jednoduchá, vhodně strukturovaná a vyprávěná jako příběh. Co přesně se za těmito požadavky skrývá, které vlastnosti vnímání, pozornosti a paměti je třeba brát v potaz i jak konkrétně toho lze dosáhnout si řekneme v rámci přednášky a ukážeme v praktickém workshopu.

Prezentování, kognitivní psychologie, Powerpoint, komunikace, metodologie.

Zkoumání (s) příběhem. Biograficko-narativní přístup ke sběru a analýze dat

Formánková, L.

FSS Masarykova univerzita Brno

Cílem workshopu je seznámit s biograficko-narativní interpretovaní metodou sběru a analýzy dat Toma Wengrafa. V posledních čtyřiceti letech zaznamenaly sociální vědy významný růst popularity biografických a autobiografických metod. Tato obrat

Univerzita Palackého
v Olomouci

směrem k jedinci a k subjektivní zkušenosti je reakcí na dlouhodobé upřednostňování pozitivistického modelu zkoumání, stavícímu na objektivitě a generalizaci. V rámci workshopu budou krátce diskutována paradigmatická východiska a etické premisy biograficko-narativního výzkumu. Hlavním cílem bude ale představit konkrétní techniku sběru a analýzy dat, inspirovanou přístupem Toma Wengrafa. V rámci workshopu bude prostor k nácvičku sběru biograficko-narativního rozhovoru, stejně jako následné úpravy dat a jejich analýzy. V neposlední řadě budou vysvětleny termíny jako SQIN, PIN „žítí žité zkušenosti“ nebo „vyprávění vyprávěného příběhu“, klíčové v analytickém přístupu Tom Wengrafa.

Biografický výzkum, vyprávění vyprávěného příběhu, biograficko-narativní interpretativní metoda

ANOTACE ÚSTNÍCH SDĚLENÍ (ŘAZENO ABECEDNĚ)

ADHD u klientů v terapeutických komunitách pro drogově závislé - výsledky pilotního šetření

Rubášová, E.

1. LF UK Praha - Klinika Adiktologie

Úvod: Problematika ADHD je zkoumána z hlediska prevalence, vlivu na osobnost a z hlediska komplikací v léčbě u klientů léčených v terapeutických komunitách. Včasná a správná diagnostika je vzhledem k nastavení optimálního léčebného plánu zásadní. Výzkumné studie o duální diagnostice dokládají vliv přidružené komorbidity z hlediska schopnosti jedince zvládat běžně nastavený léčebný program a profitovat z něj. Cílem výzkumu bylo zjistit, zda se v terapeutických komunitách vyskytují klienti s diagnózou ADHD a jaký je vliv poruchy na osobnost a na komplikace v léčbě. Byl zjišťován výskyt ADHD u klientely TK v dětství i současnosti, charakteristiky klientů a míra výskytu komplikací. Výzkumný soubor tvořilo 76 klientů z šesti terapeutických komunit. Analýza dat byla realizována kombinací deskriptivního přístupu s metodou zachycení vzorců, kontrastů a srovnávání a clusterovou analýzou. Výsledky: Kritéria pro diagnózu ADHD splňovalo celkem 43 klientů. Skupina s ADHD vykazovala vyšší komplikace v léčbě, vyšší počet anamnesticky nedokončených a absolvovaných léčeb; vyšší výskyt problémů v oblasti volných vlastností, emoční labilitě, v motivaci a častých drop-out v porovnání s klienty bez ADHD. Závěr: Vysoké zastoupení klientů s ADHD je vzhledem ke zjištěným problémům v léčebném procesu nutné zohlednit v dalších výzkumných záměrech.

ADHD v dětství a dospělosti, uživatelé ilegálních návykových látek, terapeutická komunita, prevalence ADHD, včasná diagnostika, průběh a úspěšnost léčby.

Grantová podpora: 14-07822S

Analýza diskurzu: nástroj užitečný pro sociální práci

Jaklová Střihavková, D.

Cílem tohoto článku je představit foucaultovskou diskurzivní analýzu jako výzkumný nástroj, který může poskytovat informace užitečné pro sociální práci. Foucaultovskou diskurzivní analýzu představím teoreticky, ale také na příkladu analýzy přiměřenosti z funkcionalistického hlediska. Tento přístup mi umožní ukázat výhody i nevýhody diskurzivní analýzy. V první části textu představím to, jak rozumím diskurzivní analýze. Moje chápání diskurzivní analýzy je založeno na práci Michela Foucaulta. Ve druhé části textu definuji přiměřenost jako vztah mezi tím, jak autoři konceptualizují ideální cíle sociální práce a "nesnáze" (autenticky prožívané obtíže) klientů. Tato definice je primárně i když ne zcela inspirovaná de Swaanem. Funkcionalistický diskurz přiměřenosti je tvořen explicitně vyjádřenými informacemi a implicitním porozuměním. Ty se mohou vzájemně podporovat, ale také si odporovat. Věřím, že tato explicitní a implicitní stanoviska ovlivňují způsob, jakým sociální pracovníci dělají svoji práci. To popisují ve třetí části textu. Můj příspěvek obsahuje také diskuzi o silných a slabých stránkách diskurzivní analýzy.

Sociální práce, diskurzivní analýza, Foucault, přiměřenost, sociální fungování.

Analýza neporozumění textu

Starý, K., Laufková, V.

Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova

V našem příspěvku se pokusíme naznačit, kde se čeští žáci „ztrácejí“ při řešení testové úlohy na porozumění textu. V projektu GA ČR Centrum excelence CLoSE je sledována kohorta dětí od konce 4. ročníku základní školy až do 1. ročníku střední školy. Cílem je identifikovat změny v jejich matematických a jazykových dovednostech. Otevřené položky v testu čtenářských dovedností poskytly data vhodná pro kvalitativní analýzu. Výsledky ukázaly, jaké strategie respondenti při řešení uplatňovali, a naznačila různé typy neporozumění výchozímu textu a zadání úlohy. Několik dětí jsme sledovali v průběhu řešení a požádali je, aby následně komentovali své uvažování.

Čtenářská gramotnost, porozumění textu.

Autoregulace učení dospělých v kombinované formě studia

Kalenda, J., Vávrová, S.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Centrum výzkumu Fakulty humanitních studií

Předmět a cíl příspěvku: Příspěvek se zabývá autoregulací učení dospělých v kombinované formě studia. Jeho zaměření vychází jednak z metodologické kritiky, která je v poslední dekádě adresována tradičnímu pozitivistickému studiu tohoto fenoménu, a jednak z kritiky zkoumání vzdělávání dospělých v ČR, které je rovněž dominantně pozitivisticky orientováno. Jako reakci na uvedené kritiky příspěvek představuje realizovaný kvalitativní výzkum. Metodologie: Výzkumné šetření, uskutečněné v průběhu podzimu 2014, bylo realizováno prostřednictvím čtyř ohniskových skupin, jichž se zúčastnilo celkem 34 informantů (4 muži a 30 žen) studujících v kombinované formě studia. Každá z ohniskových skupin trvala 60 až 80 minut. Data z nich získaná byla analyzována prostřednictvím současné podoby podložené teorie (Charmaz 2006, Clarke 2014a) a situační teorie (Clarke 2005, Clarke 2014b). Výsledky: Výzkum ukazuje nejenom základní podmínky a prožívání autoregulace učení dospělých, stejně jako jevy intervenující do „situace učení“ dospělých, ale upozorňuje i na klíčové epistemologické výhody kvalitativní strategie pro zkoumání autoregulace učení a učících se dospělých.

Autoregulace učení, formální vzdělávání, podložená teorie, vzdělávání dospělých, situační analýza.

Blues zevnitř: interpretativní fenomenologická analýza

Lazar, J., Chrz, V.

Cílem výzkumu je zjistit, jak blues prožívají osoby, které tuto hudbu sami produkují. Výzkumná data jsou dvojího druhu: extenzivní a intenzivní. V extenzivní fázi výzkumu byla nejprve prostřednictvím dotazníku kontaktována větší skupina osob produkujících blues. V následné intenzivní fázi část kontaktovaných osob napsala text na téma "co pro mě znamená blues". Je použita metoda interpretativní fenomenologické analýzy. V příspěvku bude předložen fenomenologický popis zachycující variabilitu i opakující se vzorce toho, jak zkoumaní muzikanti prožívají blues a jaký význam mu dávají. Tento fenomenologický popis („blues zevnitř“) bude konfrontován s různými koncepcemi blues, tak, jak byly vypracovány v rámci různých přístupů. Bude diskutováno, nakolik koresponduje obraz blues, který vyvstává z prožitku muzikantů, s obrazem, který nám poskytují teoretici zabývající se tímto hudebním žánrem.

Blues, fenomenologie, hlubinná psychologie, prožívání, význam.

Co se děje s malířem (a psycholožkou), uvrhnou-li se do temnoty: fenomenologie pobytu ve tmě

Neubertová, N., Čermák, I.

Jádrem našeho sdělení je interpretace zkušenosti akademického malíře s terapií tmou. Tma ohrožuje vizuální tvorbu, proto je pro malíře výzvou k prověřování vlastních kompetencí. Vystavení se tmě vnímá malíř jako „autoprovokaci“. Tvorba ve tmě pro něj představuje viscerální zakoušení prostoru, proces permanentního vymaňování se ze tmy. Malíř zároveň přijímá tmou jako prostor pro vynořování vizí, vzpomínek či religiózních symbolů, jako spontánní stimulans erotických představ, jako příležitost k prozkoumávání polohalucinatorních stavů či olfaktorických iluzí. Tmu nakonec prožívá jako měkký prostor pro spočinutí. Sto kreseb vytvořených v průběhu terapie tmou reprezentuje malířův dialog či boj s tmou. Interpretace malířovy zkušenosti je přerušována komentovanými úryvky z Černého deníku psycholožky, která byla týden vystavena terapii tmou.

Terapie tmou, kresby ve tmě, neobvyklá zkušenost.

Citová vazba v pozdním věku: analýza autobiografického vyprávění

Nohavicová, B., Čermák, I.

Psychologický ústav AV ČR, v.v.i.

Cílem výzkumu bylo porozumět vývoji citové vazby v perspektivě životní dráhy jedince. V analýze autobiografického vyprávění ženy ve věku 94 let jsme se zaměřili na současnou podobu vnitřního pracovního modelu citové vazby a na relevantní okolnosti jeho utváření. Žena artikuluje životní zkušenost do podoby koherentního příběhu a její úsilí vyústilo též do smysluplného nástinu vztahových konfigurací, které jsou zdrojem porozumění procesu utváření citové vazby. K analýze jsme volně použili narativně fenomenologický přístup, který nám umožnil ponechat prostor k interpretaci dostatečně otevřený k nuancím významů zkušenosti s citovou vazbou. K porozumění významům životní zkušenosti s citovou vazbou využijeme též koncept vývoje lidského života podle E. H. Eriksona a jeho manželky J. M. Eriksonové.

Narativní a fenomenologická analýza, citová vazba, životní příběh.

Člověk v prostoru, prostor pro člověka: možnosti a meze kvalitativního hodnocení komfortu uživatelů budovy

Malá, L., Koťová, M., Vácha, T.

UCEEB Univerzitní centrum energeticky efektivních budov

V budovách trávíme převážnou většinu svého života. Otázka interakce člověka a budov a vlivu jejich vnitřního prostředí na zdraví, pohodu či pracovní výkon je však relativně mladá oblast vědeckého zájmu. Vztah člověka a budovy nabývá na důležitosti zejména z důvodů rostoucího tlaku na zvyšování efektivity práce a snižování energetické náročnosti budov. Technika dospívá do stádia, kdy další inovace mohou jen zřídka přinést výraznější změny bez přímé angažovanosti koncového uživatele. Tématem člověk v prostoru je zde myšleno člověk v budově. Do jaké míry je však tento prostor zamýšlen prvotně pro člověka? Do jaké míry respektuje budova potřeby svých uživatelů? Jak může budova tvarovat život organizace působící v ní? Cílem příspěvku je přiblížit otázku interakce budovy s člověkem na případové studii vznikající organizace v nově postavené budově. V průběhu 10 měsíců byla budova a vnitřní život organizace a jejich zaměstnanců pozorován. Proběhla obsahová analýza výsledků a stop činností uživatelů budovy ve vztahu k jejich pracovnímu prostoru. Dynamické změny v budově jsou dále analyzovány s podklady z výzkumu spokojenosti zaměstnanců s budovou. Výsledkem studie je pak konkrétní doporučení vedení organizace pro realizaci změn. Cílem studie je upozornit na fakt, že funkčnost a přirozené lidské potřeby se mohou dostat do konfliktu s estetickou představou a původním plánem architekta.

Interakce člověk a budova, komfort uživatelů, udržitelný rozvoj.

Deformační zóna: Pobyt ve vězení z pohledu odsouzených

Drahoňovský, J.

Tato studie se zabývá otázkou, jakým způsobem odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody interpretují sociální realitu svého uvěznění, a to v kontextu aktuálního trestu a konkrétní věznice. Práce se zabývá vlivy, které na odsouzené působí, a způsoby, kterak se s nimi vyrovnávají. Zaměřuje se i na interpretaci vztahů se zaměstnanci věznice a jejich vlivu na život odsouzeného, především však na složitý systém vztahů mezi odsouzenými. Paradigmatickým východiskem této studie je filosofie symbolického interakcionismu. Pro realizaci výzkumu byla vybrána věznice s ostrahou, v níž pracuji jako psycholog. Díky tomu jsem měl snadný přístup k odsouzeným a volnou ruku při výběru informátorů. Bylo zapojeno sedm pečlivě vybraných informátorů reprezentujících vězeňskou populaci věznice s ostrahou. S informátory byla provedena polostrukturovaná interview tematicky zaměřená na pobyt ve vězení s důrazem na prožitou zkušenost. Takto získaná data byla podrobena analýze metodou zakotvené teorie dle Strausse a Corbinové. Bylo zkoumáno, jakým způsobem odsouzení interpretují režim věznice, program zacházení a především sociální život vězňů. Hlavním přínosem této práce je proniknutí do světa odsouzených, který je jinak vnějšimu zkoumání nepřístupný.

Vězeňství, odsouzení, věznice, výkon trestu odnětí svobody, Vězeňská služba, kvalitativní výzkum, zakotvená teorie.

Efektivní využití potenciálu bilingvního prostředí

Hovorková, E.

Jihočeská univerzita

Východiska: obecné znalosti o bilingvistice. Cíle: zjistit, jaké volit postupy při bilingvní výchově. Metody: rozhovor. Výzkumný soubor: případové studie. Závěr: zhodnocení případových studií, doporučení pro rodiče a učitele. Příspěvek představuje dosavadní výsledky případových studií zaměřeného na co nejefektivnější využití potenciálu bilingvního prostředí. Z interview prováděných mezi bilingvními osobami byly zpracovány případové studie, z nichž je možné vysledovat četné shodné a rozdílné aspekty u bilingvních jedinců. Studie mapovaly jazykový vývoj a výchovu dvojjazyčných osob, užívání jazyků podle prostředí. Bilingvní děti se ve škole většinou učí jeden z jazyků, který již ovládají. Jak přistupují k vyučování takového předmětu ve škole? A jak má učitel reagovat v situaci, kdy má ve třídě bilingvního žáka ovládajícího např. angličtinu lépe než on sám? Zvláštní pozornost je věnována početné vietnamské komunitě žijící v Česku – děti rodičů, kteří přišli za prací se narodily v Česku a předpokládá se, že děti budou česko-vietnamsky bilingvní. Ne vždy je to však samozřejmostí. Zjištěné poznatky z výzkumu by mohly sloužit jako vodítko při bilingvní výchově – vyhnout se špatným postupům a naopak využít ty, které se osvědčily, přičemž je nutné zohlednit individuální rozdíly mezi jednotlivými respondenty. Získané informace se hodí jak pro rodiče, tak pro učitele.

Bilingvismus, bilingvní výchova, výchovný postup, bilingvní prostředí.

Etnografie: od lokálně ukotveného k rozptýlenému terénu

Wolfová, A.

Institut doktorských studií FHS UK

Ve své diplomové práci jsem se věnovala fungování jedné z tradičních medicín – ájurvédy – v ČR. Velkou část terénního výzkumu jsem strávila zúčastněným pozorováním v ájurvédské instituci, kde probíhá poradenství i výuka ájurvédy. Vedle terénních poznámek jsem si psala i zápisky z přednášek a spolu se svými spolužáky zkoušela byliny, dechová cvičení i ájurvédskou jógu. Zároveň mě zajímaly způsoby dovážení, zpracování a prodeje léčiv, které musí být v souladu s českou (a EU) legislativou i diskuse v rámci kterých vyjednávala tamní komunita budoucí cíle ájurvédy v ČR. Výslednicí tohoto výzkumu je etnografická studie, kde prostřednictvím identifikace klíčových aktérů ájurvédy postupně rozbaluji podobu jejího zdejšího fungování. Kdy už ale tento typ etnografie, tedy zúčastněné pozorování sevřeného terénu, nestačí? Ve svém disertačním výzkumu se posouvám od etnografie jedné ájurvédské instituce k výzkumu ájurvédských léčiv. Proces jejich konstituce se přitom odehrává na mnoha místech zároveň, a to nejen lokálně napříč ČR v různých ájurvédských centrech a prodejnách s ájurvédskými produkty, ale i prostřednictvím rozličných praktik jako je výuka, studium, léčení, vývoz, dovoz, míchání, pěstování, definování legislativou ČR i EU. Jak se změní metodologie lokálně ukotveného výzkumu, posuneme-li ho k výzkumu fenoménu, který je maximálně multi-sited?

Lokálně ohraničená etnografie, ájurvéda, zúčastněné pozorování, multi-sited etnografie, léčiva.

Etnografický výzkum v sociální pedagogice

Pospíšil, J., Pospíšilová, H.

Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra křesťanské výchovy

Úvod: Příspěvek je věnován etnografickému výzkumu a specifikům jeho aplikace v sociální pedagogice. Metody a výsledky: Na příkladu výzkumu školní družiny jsou demonstrovány základní postupy, problémy, výhody a nevýhody užití tohoto přístupu v rámci kvalitativního výzkumného paradigmatu. Autoři rovněž diskutují způsoby získávání dat, jejich interpretace a kódování a v neposlední řadě také podobu výstupní studie z tohoto výzkumného přístupu. Závěr: Možnosti a meze širšího využití etnografického výzkumu v rámci sociální pedagogiky.

Etnografický výzkum, sociální pedagogika, aplikace, problémy, výhody, nevýhody, studie.

Grantová podpora: Projekt SIVV

K niektorým metodologickým aspektom výskumu kohabitovania mladej generácie na Slovensku

Tydlitátová, G.

Nezosobášené spolužitia v pozícii prvej formy partnerského zväzku súčasnej mladej generácie sú v praktickej rovine na Slovensku už pomerne etablovaným, avšak stále nie v dostatočnej miere preskúmaným, ani v širšom kontexte interpretovaným fenoménom. Kvalitatívny výskum prezentovaný v príspevku rozširuje škálu poznatkov o kohabitáciách práve v zmysle identifikácie a analýzy podmienok, za akých sa mladý človek rozhoduje pre nezosobášené spolužitie. Využívajúc metódu zakotvenej teórie autorka analýzou hĺbkových pološtruktúrovaných rozhovorov s kohabitujúcimi osobami poukazuje na hodnotovo motivovanú voľbu a uprednostnenie pred priamym vstupom do manželstva. Vo svojej vzorke zároveň identifikuje štyri základné typy kohabitujúcich osôb. Metodologické špecifiká kvalitativného výskumu a úskalia, ktoré vystupovali na povrch v priebehu jeho realizácie, si však taktiež zasluhujú svoju osobitnú pozornosť. Cieľom tohto príspevku je preto prezentovať realizovaný výskum a interpretovať jeho hlavné zistenia predovšetkým v kontexte sebareflexívneho posúdenia adekvátnosti, s akou autorka aplikovala zvolenú metodiku a vysporiadala sa s výzvami, ktoré kvalitativný dizajn výskumu generoval.

Kohabitácia, mladá generácia, kvalitativný dizajn, zakotvená telia, pološtruktúrovaný rozhovor.

Konzistencia hodnôt v organizáciách a ich vplyv na engagement znalostných pracovníkov

Trézová, L.

UPJŠ katedra psychológie, Košice

Základné hodnoty organizácií sú definované prostredníctvom firemnej misie a vízie. Zamestnanci a vedenie firmy by mali hodnoty, na ktorých je organizácia postavená naplňať svojim každodenným pôsobením. To predpokladá, že tieto hodnoty nielen poznajú, ale ich aj prijali za svoje – internalizovali ich. Spôsob, ako pristupovať ku skúmaniu kľúčových hodnôt je problematický, pretože priamo formulované otázky na hodnoty organizácie poskytnú informáciu, či zamestnanci formálne deklarované hodnoty poznajú, ale už nie na to, nakoľko sa s nimi stotožnili - nakoľko sa nimi firemný život riadi. Jedným zo spôsobov, ako odhaliť implicitné a v praxi uplatňované hodnoty je naratívny prístup. Vychádzali sme z predpokladu, že prostredníctvom analýzy príbehov rozprávaných zamestnancami je možné: 1. identifikovať implicitné hodnoty firmy a 2. následne

ich porovnať s explicitne formulovanými firemnými hodnotami. Tento prístup preto umožní odhaliť diskrepancie medzi navonok komunikovanými hodnotami a latentnými hodnotami, ktoré sa odrážajú v každodennom behu firmy, v jej kultúre. Cieľom projektu je porovnať úroveň angažovanosti znalostných pracovníkov vo firmách, v ktorých je ich vysoká miera konzistencie s tými, v ktorých je ich konzistencia nízka. Cieľom výskumného projektu je preskúmať nakoľko a či vôbec konzistencia explicitných a implicitných hodnôt ovplyvňuje angažovanosť zamestnancov.

Hodnoty explicitné, implicitné, významy, znalostný pracovník, organizačná kultúra, engagement, naratívny prístup, sémiotika, príbehy, metafory.

Kvalitatívna obsahová analýza vo výskume výberových konaní na predsedov súdov v SR: základné koncepty a procesy

Staroňová, K., Števo K.

Fakulta sociálnych a ekonomických vied, Ústav verejnej politiky

Obsahová analýza je populárna kvalitatívna metóda, ktorá sa využíva na interpretáciu významov dát textov. Odborná literatúra rozlišuje tri základné prístupy: konvenčný, riadený a sumatívny, ktoré sa líšia vo vzťahu k pôvodu, významu a využitiu kódovacích schém, procesov a ich následnej interpretácie. Konvenčná obsahová analýza odvodzuje jednotlivé kódovacie kategórie priamo z textu. Riadená obsahová analýza ukotvuje kódy v teoretickej literatúre a relevantných výskumoch. Sumatívna obsahová analýza hľadá v texte kľúčové slová, ktoré následne počíta a porovnáva. V tomto príspevku predstavíme prehľad dôležitých konceptov, ktoré kvalitatívna obsahová analýza využíva a aplikujeme na konkrétny príklad výskumu výberových konaní na predsedov súdov na Slovensku (písomných záznamov výberovej komisie). Cieľom tohto príspevku je poskytnúť komplexný pohľad na využitie metódy obsahovej analýzy.

Obsahová analýza, kódovanie, výberové konania, súdnictvo.

Kvalitatívny výskum občianskeho aktivizmu na pomedzí "offline" a "online" svetov

Petrjánošová, M., Lášticová, B.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

"Nové médiá" a s nimi nové virtuálne sociálne „priestory“ interakcie sú dnes už také bežné, že vlastne ani nie sú nové. Ale ako ich skúmať? Klasickými alebo novými metódami? V práve ukončenom výskumnom projekte o využívaní nových médií v občianskom aktivizme sme hľadali a testovali "staré" aj "nové" odporúčania, ako takéto virtuálne sociálne prostredia a konanie ľudí v nich skúmať. Výskum sa zamerlal na: (1) analýzu online komunikácií 21 slovenských občianskych združení a iniciatív, a (2) analýzu pološtruktúrovaných rozhovorov s ich predstaviteľmi a predstaviteľkami. Najväčšou výzvou bol jednak fakt, že skúmané aktivity sa často odohrávajú na pomedzí offline a online svetov (napríklad susedské komunitné iniciatívy, ktoré sú organizované a fungujú hlavne vďaka stránke na Facebooku); a jednak fakt, že texty online, ktoré sme analyzovali, sú multimediálne, mnohoautorské a neustále sa menia. V priebehu výskumu sme riešili o.i. nasledovné dilemy: Ako zmysluplne analyzovať a porovnávať online komunikácie organizácií, ak sa nechceme zastaviť pri hodnotení aplikovania všeobecných marketingových receptov na efektívnu online komunikáciu? Ktoré dáta sú pre nás primárne: tie, získané online, alebo tie z rozhovorov s individuálnymi aktérmi, ktorí online komunikácie tvoria? V príspevku ponúkame vlastné skúsenosti v kontexte aktuálnej metodologickej literatúry o výskume v online prostrediach.

Interview, zúčastnené pozorovanie, občiansky aktivizmus, virtuálne prostredia, Facebook.

Kvalitativní výzkum ve fyzioterapii - možnosti interpretace a využití výsledků v rámci jednotlivce a celé společnosti

Zeman, M.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Katedra klinických a preklinických oborů

Fyzioterapie jako obor zdravotnické činnosti zaměřený na diagnostiku a terapii funkčních poruch pohybového systému je součástí většího celku rehabilitace, která obecně zahrnuje využití lékařských, sociálních, psychologických, pedagogických, pracovních a dalších prostředků pro nácvik nebo znovuzískání co možná nejvyššího stupně funkční zdatnosti. Nejčastějšími výzkumnými strategiemi v oboru Fyzioterapie jsou kvalitativní případové studie, tzv. kazuistiky. Zde se podrobně pracuje s pacientem/klientem, který je podrobován zevrubnému vyšetření a následné terapii v krátkodobém a dlouhodobém horizontu. Následuje zhodnocení výsledků terapie a závěr, který se pak snaží přinést nějaká obecnější doporučení pro ostatní populaci. Problémem může být jak objektivita evaluace celého terapeutického procesu a výsledků ale také správné posouzení inter-individuálních rozdílů ve struktuře a funkci pohybového aparátu v populaci. Často se také lze setkat s nedostatečností multidisciplinární spolupráce jednotlivých složek rehabilitace jako takové, což ve výsledku snižuje efektivitu výstupů jejich jednotlivých součástí (fyzioterapie, ergoterapie, psychoterapie apod.).

Fyzioterapie, kazuistika, interpretace, objektivita, společnost.

Kvantitativní analýza ve forenzní identifikaci pisatele rukou psaného projevu

Závora, J.

Katedra psychologie, Pedagogická fakulta UJEP Ústí n. L.

Příspěvek je teoreticko-praktickou explanací porušování metodologické zásady, podle níž výběr metod zkoumání musí být podřízen povaze předmětu zkoumání. Toto je doposud v soudně znaleckém oboru forensic handwriting examination opomíjeno obzvláště v ČR ale i ve světě. Autor příspěvku provádí hermeneutickou analýzu rukou psaného projevu, který je shledán předmětem povahou měkkým a variabilním. Navrhuje kvalitativní metodologii zkoumání ručního písma, jako adekvátní aplikaci. Na případech z vlastní znalecké praxe dokládá důsledky dosavadního přeceňování kvantitativního přístupu ve forensic handwriting identification, které má ve složitějších případech za důsledek nedostatečnou validitu výsledků a reliabilitu soudně znaleckých závěrů.

Povaha předmětu poznání, forenzní identifikace pisatele, kvalitativní metodologie, podoby, eidetická analýza, analýza stylu.

Metoda zakotvené teorie: problémy a výzvy

Řiháček, T., Hytych, R.

Fakulta sociálních studií MU

V rámci přednášky budou nejprve pojmenována specifika metody zakotvené teorie ve srovnání s jinými přístupy v kvalitativním výzkumu. Poté se autoři zaměří na vybrané aspekty této metody, které lze v různých empirických studiích vnímat jako problematické. Jedná se o aspekty v oblasti analytické procedury v užším slova smyslu (velká šíře a neflexibilita výzkumné

otázky, proces konceptualizace, rezignace na tvorbu teorie), v oblasti epistemologické (možnosti kombinování různých přístupů v rámci metody zakotvené teorie, problematika konsenzuality) a v oblasti vnější validity (teoretické vzorkování, teoretická saturace, agregace výsledků z různých studií). Autoři nabídnou svůj pohled na tato témata a pokusí se hledat „střední cestu“ mezi metodologickým purismem na jedné straně a přílišným rozměňováním metody zakotvené teorie na straně druhé.

Metoda zakotvené teorie, proces analýzy, konsenzualita, validita.

Grantová podpora: GAP407/11/0141

„Mezi rebelkou a obětí?“ - Narativní analýza rozhovorů s uživatelkami pervitinu

Fríšaufová, M.

Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra sociální politiky a sociální práce

Autorka v příspěvku stručně představí východiska a hlavní zjištění výzkumu, ve kterém se zabývala tím, jak ženy, které dlouhodobě užívají pervitin projevují svoji sílu k jednání (agency) v interakci se svým okolím. Autorka bude diskutovat průběh výzkumu a důvody, které ji vedly k použití narativního přístupu pro analýzu dat. Data byla získána prostřednictvím nestrukturovaných opakovaných rozhovorů a fokusních skupin s osmi ženami v průběhu jednoho roku. Hlavním cílem příspěvku je diskutovat zvolený postup narativní analýzy, včetně kritické reflexe toho co výzkumnice vnímá jako přednosti, ale i úskalí využití tohoto přístupu. Na základě konkrétních příkladů autorka představí, jak využila narativní analýzu k porozumění tomu jak participantky projevují svoji sílu k jednání v naracích, popisujících každodenní události nebo interakci s důležitými osobami a institucemi. Narativní přístup zde mj. umožňuje vyhnout se stereotypizaci uživatelky drog na ty které se staly 'obětmi' užívání drog a zdánlivě nedisponují silou k jednání a na 'rebelky', které zdánlivě užívají drogy 'z vlastní vůle' a nejsou ovlivňovány žádnými strukturálními okolnostmi. Autorka naopak poukazuje na to, jak se narace spojené s rolí oběti nebo rebelky objevují v příbězích každé z participantek a mění se například na základě toho s kým jsou v interakci, nebo jaký význam dávají popisovaným událostem.

Gender, narativní analýza, síla k jednání/agency, užívání drog.

Možnosti využití analýzy zainteresovaných stran v psychologickém výzkumu

Vácha, T.

Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT v Praze

Analýza zainteresovaných stran je metoda, která se hojně využívá v projektovém řízení. Zainteresovanou stranou se přitom rozumí jakákoliv právnická či fyzická osoba, či skupina osob, která může ovlivnit projekt, či může být projektem ovlivněna. Metoda umožňuje zmapovat tyto klíčové osoby a organizace, zhodnotit jejich roli vzhledem k projektu a vhodně s nimi dále pracovat v průběhu projektu a po jeho skončení. Psychologové se mohou metodou inspirovat a využít její vhodnou modifikaci (nejen) v kvalitativním psychologickém výzkumu. Metoda nám může pomoci uvědomit si širší kontext námi zamýšleného výzkumu a optimalizovat s ohledem na něj metodologii a strukturu výzkumného projektu. Analýza představuje zamyšlení nad tím, kdo jsou potenciální partneři výzkumného projektu, kde můžeme získat data, kdo bude výzkum využívat, kdo může projekt podpořit a uvědomit si vztahy, které nejsou zřejmé na první pohled. Pohled projektového řízení také může pomoci s šířením výstupů výzkumu a jeho provázáním s praxí. Na příkladech z výzkumné praxe Univerzitního centra energeticky efektivních

budov budeme demonstrovat, jak lze modifikaci analýzy zainteresovaných stran využít v kvalitativním výzkumu. Popíšeme typologii zainteresovaných stran, metody vyhodnocení jejich role v rámci výzkumného projektu a metody práce s nimi.

Analýza zainteresovaných stran, kvalitativní výzkum, psychologický výzkum, metodologie, kontext.

Návrat kvantitativního přístupu v kvalitativním výzkumu hospodářských dějin

Stellner, F., Vokoun, M.

Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích

Príspevek se zaměří na zkušenosti s kvantitativním přístupem v kvalitativním výzkumu hospodářských dějin, zdůrazní jeho využití u dotazníků, jejich zpracování a vyhodnocení, zhodnotí klady i zápory elektronických dotazníků, které umožňují oslovit všechny respondenty v dané kategorii (např. PhD u historiků pracujících ve školství a vědě) a dále umožňují klást náročnější otázky. Vychází z hypotézy, že dnešní historik nemá dostatečné znalosti statistiky a nevyužívá ji, data neporovnává, pouze je popisuje. Na druhou stranu je schopen kvalitní data interpretovat a vyjadřovat se k uplatňování různých teorií. Dnešní ekonom a statistik umí naopak data najít, ale interpretuje je naivně. To koreluje s hypotézou, že dnešní historik často nesleduje současné trendy ve světě, neboť je zahlcen informacemi, popřípadě výukou, a dále že nezná ekonomickou a sociologickou teorii. Příspěvek pracuje s hypotézami a poté doporučuje jako východisko prohloubení mezioborovosti v současném historickém výzkumu, například tvůrčí spolupráci historika s ekonomem, statistikem, sociologem.

Spolupráce, interdisciplinarita, ICT, kvantitativní metody, kvalitativní výzkum.

Negativní emoce předškoláků očima jejich matek

Štefánková, Z.

Pedagogická fakulta, České Budějovice

Vyjadřování emocí v raném věku, jejich akceptace a efektivní regulace přispívá k rozvoji emočně kompetentní osobnosti. Nezastupitelná role rodičů spočívá ve vnímavé podpoře při zvládnání emocí svých předškolních dětí. Příspěvek je součástí dlouhodobé studie zaměřené na vývojové aspekty čtenářských dovedností v širším výchovném kontextu. Tato dílčí studie se věnuje tématu prožívání negativních emocí dětí v předškolní třídě MŠ, a to ze zorného úhlu jejich matek. Důraz je kladen především na zjištění aspektů mateřského vnímání zatěžujících situací, které prožívají jejich předškolní děti a způsobů mateřské podpory dětí resp. regulace dětských emocí v zátěži. Zvláště zajímavým hlediskem je mateřské porozumění potřebám a motivům jednání dítěte. Východiskem kvalitativní analýzy je rozhovor s matkami zaměřen na popis běžných zátěžových situací, dětských emocí a způsobů zvládnání, a také na reflexi vlastního prožívání a reakcí matek. Interview i zpracování dat je inspirováno teorií citové vazby.

Grantová podpora: GA JU č. 100/2013

Obrazy dospívání dívek s Aspergerovým syndromem

Trojanová, L.

Kvalitativní studie se zabývala oblastí poruch autistického spektra. Hlavním záměrem bylo zjistit a prozkoumat témata, které dívky s Aspergerovým syndromem považují za důležitá v období dospívání. Data byla získána ze dvou sfér - na jedné straně pomocí polostrukturovaného rozhovoru s ženami s diagnózou Aspergerova syndromu a na straně druhé skrze polostrukturované rozhovory s blízkým okolím (osobní asistentky, rodina) dospívající dívky s Aspergerovým syndromem. Z odpovědí všech účastnic byly po analýze vymezeny dvě oblasti témat dospívání popisující sociální vazby v okolí (rodina, autority, vrstevníci, partnerské vztahy) a vnitřní prožívání tohoto období (sebepřijetí, genderová identita, postoj k diagnóze a vnímání vlastní odlišnosti, úvahy o budoucnosti). Práce se získáním témat pokusila zmapovat, čím a zdali se dospívání dívek s Aspergerovým syndromem liší od dospívání ostatních dívek a nabízí tak široké spektrum námětů k další výzkumné činnosti.

Poruchy autistického spektra, rodina, vztahy, vývoj, ženy.

Partnerský vztah v zátěži péče o dítě s obtížným temperamentem

Bajgarová, Z.

Katedra pedagogiky a psychologie, Pedagogická fakulta JČU

Péče o dítě s tzv. obtížným temperamentem je spojena s větší zátěží pro rodiče i s vyšším rizikem vzniku poruch jak ve výchově, tak ve vývoji dítěte. Jako jeden z nejdůležitějších mediátorů se ukazuje kvalita vzájemného vztahu rodičů. Autorka příspěvku provedla rozhovory s pěti manželskými páry, které se aktuálně potýkají s výchovou náročného kojence či batolete, a analyzuje je v souladu s metodou zakotvené teorie. Sleduje rozdíly mezi vnímáním tohoto fenoménu muži a ženami a také odlišnosti mezi jejich výchovnými přístupy. Ve většině rodin je primárním pečovatelem matka a otec je v různé míře angažován v péči o dítě. Autorka si všímá, jak zapojení otce souvisí s dalšími kategoriemi, jako je spokojenost a kvalita vztahů. Kvalita vzájemného vztahu rodičů je sledována v promluvách partnerů o sobě navzájem a rovněž v některých lingvistických ukazatelích (používání zájmen já a my).

Obtížný temperament, rané dětství, kvalita partnerského vztahu, zakotvená teorie.

Grantová podpora: GA JU č. 100/2013/S

Podávání léčivých přípravků sestrou bez indikace lékaře nebo na základě neúplné indikace lékaře

Marková, E., Hošťálková, M., Marsová, J., Neuwirth, J., Novák, F., Prošková, E., Strnadová, A.

1. LF UK v Praze

Cíl: Analyzovat současný stav podávání léčivých přípravků sestrami bez indikace nebo s nedostatečnou indikací lékaře, zjistit názory odborné veřejnosti na ni. Metodologické aspekty: Analýza byla provedena prostřednictvím delfské metody. Byl konstruován panel expertů – sester v klinické praxi (65), který zajistil reprezentativitu problémového pole. Delfská metoda přinesla možnost získat relativně komplexní a anonymní názorový pohled na šetřené téma, které je v tomto případě v určitých ohledech delikátní. Výsledky: Současný systém podávání léčivých přípravků vykazuje značnou míru entropie. Dalšími fenomény, které byly v odpovědích respondentů detekovány, jsou míra samostatnosti sester, zvyklosti pracoviště, vzdělávání sester, individuální kompetence k větší samostatnosti, algoritmy indikace a podávání léčivých přípravků. Klinické stavy/situace, kde by sestry mohly získat samostatnost k indikaci: ochrana nepoškozené kůže, poškození bez porušení integrity kůže, ošetření drobných povrchových poranění kůže a péče o oči, uši, dutiny ústní a nosní. Nejvýznamnější podmínka v oblasti podávání

léčivých přípravků je průběžné vzdělávání během klinické praxe. K navýšení kompetencí sester v oblasti podávání léčivých přípravků by mohlo dojít v horizontu 6–10 let, je však nutná změna legislativy, souhlas lékařů, projednání a schválení odbornými společnostmi i stanovisko zdravotních pojišťoven.

Kompetence sester, indikace a podávání léčivých přípravků, delfská metoda.

Grantová podpora: IGA MZ České republiky v rámci projektu NT 13153-3/2012

Protektivne faktory u VŠ študentov

Lacková, L., González Rodríguez, M., Moliner Albero, A. R.

Ostravská univerzita v Ostravě

Medzi odbornou verejnou je pomerne často diskutovaná otázka, prečo niektorí jedinci, aj keď sú počas určitej konkrétnej doby vystavený vysoko zaťažujúcim podmienkam, dokážu situáciu zvládnuť a vyjsť z nej posilnení, iní však náročné situácie nezvládnu? Čo týmto ľuďom pomohlo? Jedná sa o určité konkrétne faktory? Správanie človeka nie je náhodné. Je výsledkom pôsobenia vnútorných a vonkajších činiteľov, spolu so skúsenosťami, ktoré jedinec získal. Dôležitú úlohu rozhodne hrá osobnosť jedinca, významným faktorom môže byť aj výber jedného z rodičov, súrodencov alebo iných ľudí z blízkeho a vzdialenejšieho okolia, za vzor svojho správania. Mnohé osobnosti sa preniesli cez stigmy svojich primárnych rodín a vedú pokojné dospelé životy. Nie vždy vymiznú všetky následky nepriaznivých životných podmienok, o danom človekovi sa však dá povedať, že dospel v adaptovanú osobnosť a to aj napriek mnohým životným problémom. Čo je teda zdrojom odolnosti u zdravých dospelých jedincov, ktorým predtým neposkytla orientačná rodina podmienky pre ich zdravý rozvoj, keď tieto problémy, napriek všetkým protivenstvám, prekonalí?

Protektivne faktory, osobnosť, primárna rodina, kultura.

Grantová podpora: SGS

Psychologický rozbor souvislosti mezi osobností hudebníka a jeho hrou

Pollaková, B., Dolejš, M.

Katedra psychologie, FF UP Olomouc

Cílem příspěvku je představit v současné době realizovanou výzkumnou studii, která se zabývá souvislostí mezi osobností hudebníka a jeho hrou. Představíme výzkumný design, který jsme pro účel této studie navrhli (pokud je nám známo, minimálně v České republice se jedná o první studii podobného zaměření), ale také objasníme samotný smysl a účel zkoumání tohoto tématu. Dále přiblížíme konkrétní průběh našeho výzkumu a také uvedeme některá dílčí získaná data. Naše studie je realizována v oblasti klasického hudebního vzdělávání, přičemž respondenty tvoří pedagogové a studenti několika hudebních konzervatoří. Nejprve jsme realizovali sedm polostrukturovaných interview s pedagogy, která se úzce týkala našeho tématu a celkového zaměření. Nyní realizujeme podrobnou analýzu tohoto tématu u pěti konkrétních studentů. Naším cílem je hledání souvislostí mezi jejich osobnostním profilem a jejich hrou, ale také souvislostí mezi jejich osobním a hudebním vývojem, který přirozeně předchází výsledné hře. Kromě toho uvedeme také některá praktická doporučení, která jsme definovali na základě výzkumu, a která je možné využít v oblasti hudební pedagogiky a při psychologické práci s hudebníky. Ta by měla vést – kromě běžných cílů, se kterými se můžeme setkat v poradenské, či terapeutické praxi – i ke zkvalitnění uměleckých výkonů těchto hudebníků.

Osobnost hudebníka, hra na hudební nástroj, hudební vývoj, hudební pedagogika, psychologická práce s hudebníky.
Grantová podpora: Grantová soutěž Katedry psychologie FF

Představy dětí o základní škole před a po nástupu do školy

Reichová, L., Dolejš, M.

Katedra psychologie, FF UP Olomouc

S nástupem dítěte do školy se pojí mnoho změn. V současné době je trendem předškolní děti co nejvíce na školu připravovat, zvláště během posledního roku jejich docházky v mateřské škole. Cílem je, aby pro dítě, které nastupuje do první třídy, bylo školní prostředí co nejvíce známé a přívětivé a samotný přestup byl co nejméně stresující. Výzkum se zaměřuje právě na to, jak děti tuto změnu vnímají, jaké představy spojené s nástupem do školy mají, a také jaké mají zkušenosti a přání se školou spojené. Příspěvek bude také pojednávat o faktorech, které mohou postoj předškoláka ke škole ovlivňovat, zejména o vlivech z jeho nejbližšího okolí, jako je rodina – zde především zkušenosti staršího sourozence se školou, dále pak učitelé ve školce, vrstevníci a další. V příspěvku tak představíme výsledky prvního sběru dat, který se odehrával v mateřské škole před nástupem dětí do školy, a porovnáme je s vybranými daty ze sběru druhého, který byl uskutečněn po prvních dvou měsících dětí ve škole. Na základě zkušenosti se sběrem dat na vzorku 120 dětí si popíšeme, jaká jsou omezení výzkumu na věkové skupině 5-7 let, ale i jaké jsou budoucí možnosti takového výzkumu.

Předškolní děti, nástup do školy, představy o škole, postoje dětí.

Představy o smrti a prožívaná smysluplnost života

Kaplan, C.

Naše sonda do představ o smrti jako stavu, který následuje po životě, využíval kvalitativní i kvantitativní metodologie. Těžiště kvalitativního šetření, které probíhalo písemnou formou, se nacházelo ve třech otázkách. Úvodem dotazníku jsme se ptali na první asociace probanda ke slovu smrt. Druhá položka zjišťovala obsah představ o smrti jako stavu a závěrem jsme se probandů ptali na jejich subjektivní názory na kořeny a vlivy vlastních představ. Účelem bylo zachytit představy o smrti, tak jak se vyskytují v naší výzkumné populaci mladých dospělých. Na základě rozboru výpovědí probandů byly identifikovány podstatné rozměry představ o smrti i opakující se motivy, na jejichž základě vznikly kategorie, které umožnily operacionalizaci obsahu představ pro další část výzkumu. U probandů byla dále formou dotazníku zjišťována prožívaná smysluplnost života, míra úzkosti ze smrti a další rozměry představy o smrti, polarita emoce spojené s vlastní představou o smrti jako stavu a síla víry v posmrtný život. Na vzorku 51 probandů, převážně vysokoškolsky vzdělaných nebo studujících, byla zjištěna statisticky významná souvislost úzkosti ze smrti s polaritou emoce spojené s vlastní představou o smrti jako stavu.

Psychologie smrti, prožívaná smysluplnost života, úzkost ze smrti.

Příběhy bez jasného konce: Autorský postoj ve vyprávěních o užívání metamfetaminu

Krejčí, J.¹, Chrz, V.²

Univerzita Palackého
v Olomouci

Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta, Všeobecná fakultní nemocnice, Univerzita Karlova, Praha (student NMgr.)¹,
Psychologický ústav Akademie věd ČR, Praha²

V prezentovaném výzkumu je prostřednictvím narativních rozhovorů zachycena zkušenost jedinců, kteří užívali tvrdé drogy (především metamfetamin). Na období užívání drog je zde nahlíženo jako na epizodu života, která u výzkumného souboru iniciovala změny vedoucí k proaktivnímu jednání. Zachycení těchto subjektivních zkušeností umožňuje nejen vzít v úvahu jednotlivé faktory vedoucí k ukončení užívání drog, ale rovněž tím i zohlednit intence pro návrat k aktivnímu užívání. Prostřednictvím kvalitativního přístupu jsou analyzovány čtyři rozhovory a na základě výsledků této analýzy dochází ke konstrukci dvou modelů. Jedním je schematický model zobecněného scénáře, který vyzdvihuje podobnosti napříč zkoumaným souborem. Druhým je model autorského postoje, který je vzhledem ke zkoumaným datům považován za centrální a účinný faktor v představených příbězích. V závěru příspěvku autoři uvažují o možnosti pojmout výzkum z hlediska longitudinálního designu a reflektují současnou situaci opětovného kontaktování respondentů.

Metamfetamin, autorský postoj, odpovědnost, narativní přístup, sebe-změna.

Případová studie jako vědecká cesta k poznání

Hytych, R., Čermák, I., Řiháček, T.

Katedra psychologie, FSS MU

V příspěvku zdůrazňujeme, že případová studie je výzkumný design, který je závislý na kontextu. Zjištění získaná v jeho rámci nemají prediktivní hodnotu ve scientistickém slova smyslu. Poznatok vyvozený ze studia případu je kontextuálně konfigurovaný, konkrétní a nesměřuje k univerzální pravdě. Je-li však jednotlivý případ dobře vybrán, pak je možné na jeho základě též zobecňovat. Případová studie neslouží jen ke generování hypotéz, ale i k jejich testování. Případová studie je nástroj verifikace i falzifikace poznání. Případová studie zachycuje jevy v jejich podobě neredukované do abstraktních univerzálií. Zjištění, k němuž lze dospět pomocí případové studie je komplexní a zahrnuje přirozené kontradikce lidského života. Dobrá případová studie vypovídá o našem poznání narativní formou, což chápeme jako nepřírozenější způsob vyjádření naší zkušenosti.

Volba případu, zobecnitelnost, porozumění, validita.

Reflexe efektivity terapie z pohledu psychoterapeutů v souvislosti s vědeckým výzkumem

Švecová, E.

Tematika příspěvku se zaměřuje na zkoumání zájmu, výhrad a nedůvěry klinických psychologů, příp. psychologů v atestační přípravě k výzkumnému přístupu. Zaměřuje se na to, zda-li mají psychoterapeuti zájem mít účinnost vlastní terapie podloženou pomocí výzkumů a jak (jestli) si ověřují, že je jejich terapie účinná (Vedou-li si katamnestická data, či dají na názor (příp. docházku) klienta.) a dále jak se staví k vědeckým výzkumům v souvislosti se svým dalším vzděláváním. Data do výzkumu jsou získávána prostřednictvím terénního výzkumu a polostrukturovaných rozhovorů a interpretována pomocí interpretativní fenomenologické analýzy. V analytickém procesu je sledován mimo jiné vztah klinických psychologů k artikulovatelnosti důležitých momentů v terapii pomocí vědecké terminologie nebo jejich doporučení pro budoucí směřování výzkumných tendencí.

Klinický psycholog, vědecký výzkum, psychoterapie, objektivizace.

Riziko vzniku a rozvoje závislosti na návykových látkách u dospělých klientů s ADHD

Školníková, M.

Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, Apolinářská 4, 120 00 Praha 2

Syndrom ADHD a jeho jednotlivé symptomy bývají častým indikátorem pro vznik a rozvoj rizikového chování. Konkrétně cílem tohoto příspěvku je poukázat na vliv ADHD, modifikaci symptomů z dětství do dospělosti a vliv na rozvoj konkrétního rizikového chování – závislosti na návykových látkách. Využili jsme kvalitativní metodu výzkumu – případovou studii (kazuistiku) klienta terapeutické komunity. Kazuistika popisuje projevy rizikového chování od dětství, přechod přes dopívání až po současnost – dospělost. Poukazujeme i na komorbidity ADHD s jinými psychickými poruchami, na možný rozvoj symptomatiky ADHD jako následku několika traumatických životních událostí v životě klienta.

Návykové chování, ADHD, dospělost, případová studie.

Grantová podpora: Inovace doktorského studijního programu adiktologie ve VFN v Praze a na 1. LF UK v Praze o aktuální perspektivy v biomedicíně financovaného z Operačního programu Praha – Adaptabilita spolufinancovaného Evropským sociálním fondem. (č. CZ.2.17/3.1.00/36064). Projekt GAČR č. 14-07822S Program institucionální podpory vědy PRVOUK č. P03/LF1/9.

Sebereflexe a videozáznamy v disciplíně Dialogické jednání s vnitřním partnerem

Nota, J.

Jihočeská univerzita

Na Katedře pedagogiky a psychologie Jihočeské univerzity došlo k importování disciplíny „Dialogické jednání s vnitřním partnerem“ z Katedry autorské tvorby a pedagogiky DAMU v Praze. Od té doby na PF JU běží intenzivní výzkum toho, jak budoucí pedagogové formulují své zkušenosti z tohoto typu přípravného studia do písemných sebereflexí. Základem psychosomatické disciplíny „Dialogické jednání s vnitřním partnerem“ je experimentální, dramatická, veřejná situace. Studenti vstupují do prostoru před ostatní studenty (diváky) a zjišťují, jak na ně pozornost ostatních působí. Opakovanými, nedirektivně vedenými pokusy dochází k budování tzv. pedagogické kondice, což je jistá zralost k veřejnému jednání vycházející z vlastní zkušenosti z této experimentální výuky. Aktér se tak stává autorem svého jednání. Nedílnou součástí této disciplíny jsou studentské, písemné sebereflexe. Jejich smyslem je formulace zkušenosti ze zážitku ze zmíněných dramatických situací. Sebereflexe nemají předem danou strukturu, zadání a rozsah – jsou autorskou invencí studentů. Během setkání jsou také pořizovány videozáznamy. Ty jsou seřazovány chronologicky za sebou do videostudií, jejichž analýza je participativní: student se na ní s asistentem disciplíny podílí. Myšlenkou v práci na videostudiích je přitom to, aby student dialogického jednání zůstal subjektem, nikoliv němým objektem zkoumání.

Osobnost, sebereflexe, kompetence, profesní identita, psychosomatika, autenticita, autorský přístup, Dialogické jednání s vnitřním partnerem.

Triangulační výzkum s olomouckými prodejci Nového Prostoru

Kubisová, S.

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Článek je shrnutím výzkumného šetření v rámci diplomové práce Fenomén Nový Prostor v Olomouci, který se uskutečnil na jaře roku 2014. Hlavním výzkumným nástrojem byla metodologickou triangulace, které využívala skryté pozorování prodejců, strukturovaný rozhovor s prodejci a jednodenní experiment in vivo - výzkumník v roli prodejce. Metodologická triangulace byla zvolena jako nejvíce vyhovující přístup. Díky tomuto byl pohled na výzkum komplexnější a obohacený o poznámky z terénu, které dotvářely kontext celého šetření. Jednotlivé položky výzkum byly voleny tak, aby jedna druhou doplňovala a do určité míry se navzájem prolínaly. Jednalo se tedy o kvalitativní výzkum s prodejci Nového Prostoru (dále jen NP), jehož cílem bylo zjistit, zdali prodej NP umožňuje prodávajícím zvýšit sociální interakci se svým okolím a odpovědět si na otázku, zdali prodej NP rozšiřuje prodejcům jejich sociální kontakty a schopnosti.

Triangulace, prodejci, Nový Prostor.

Týden ve tmě: Co teď?

Malůš, M., Kucserová, M.

Ostravská Univerzita, Filozofická fakulta, Katedra psychologie

Príspevok referuje o trávení času v průběhu týdenních pobytů terapie tmou (chamber REST) u klientů, kteří se samostatně a dobrovolně rozhodli podstoupit tuto zkušenost v Beskydském rehabilitačním centru Čeladná v roce 2013. Strukturované otevřené rozhovory byly realizovány v hodinách bezprostředně po opuštění prostoru snížené zevní stimulace. Předmětem sdělení budou výpovědi jedinců o tom, jak probíhal jejich pobyt, jakým způsobem trávili čas při této mimořádné zkušenosti. Pozornost bude věnována jak příjemným tak nepříjemným prožitkům a stavům. Přiblížíme oblasti imaginací, denního snění, spánku a snění, vztahové rekapitulace (inventury) či řešení problémů (respektive plánování a příprav na následné řešení po návratu do běžného života), zvládání samoty. Zmíněna budou témata z bio-psycho-sociálně-spirituálních oblastí.

Terapie tmou, omezená zevní stimulace, chamber REST, prožívání, rekapitulace, řešení problémů.

Štruktúrovaná analýza metódy kritických rozhodnutí na príklade rozhodovacej situácie zdravotníckych záchranárov

Harenčárová, H.

Slovenská akadémia vied, Ústav experimentálnej psychológie

Metóda kritických rozhodnutí je pološtruktúrovaný retrospektívny rozhovor, ktorý sa často používa vo výskume rozhodovania profesionálov v paradigme naturalistického rozhodovania. Aktuálne existujú dve hlavné metódy analýzy rozhovoru: ETA - Emergent Themes Analysis a štruktúrovaný prístup (Wong, 2003). Analýza podľa štruktúrovaného prístupu pozostáva z piatich krokov: 1. zostavenie rozhodovacieho grafu, 2. sumarizácia udalosti 3. zostavenie rozhodovacích tabuliek 4. identifikácia oblastí záujmu a 5. zhromaždenie a porovnanie oblastí záujmu. Naturalistické rozhodovanie skúma situácie, ktoré sú charakterizované vysokým časovým tlakom a vysokými stávkami, zle štruktúrovanými problémami, neistým a dynamicky sa meniacim prostredím a nedostatočne definovanými alebo súperiacimi cieľmi. Práve z tohto dôvodu si ukážeme postup analýzy podľa štruktúrovaného prístupu na príklade rozhodovacej situácie z práce zdravotníckych záchranárov.

Metóda kritických rozhodnutí, štruktúrovaná analýza, zdravotnícky záchranári.

Grantová podpora: VEGA 2/0080/14 - Rozhodovanie v emočne náročných situáciách: Výskum makrokognícií a emócií v paradigme naturalistického rozhodovania

Vrcholy a pády v životních příbězích seniorů čtyř kultur (Česká republika, Německo, Kamerun, Hongkong)

Poláčková Šolcová, I., Tavel, P., Hofer, J., Busch, H.; Au, A., Wong, T. T.

AV ČR, Psychologický ústav

Vyprávění příběhů je natolik přirozenou činností člověka, že lze uvažovat o univerzalitě narativní zkušenosti napříč kulturami. Životní příběh reprezentuje individuální narativní perspektivu každého jedince, respektive to, co lze v jeho životě považovat za důležité. V prezentovaném šetření jsme požádali participanty (neinstitucionalizované seniory 60+), aby nám vyprávěli příběh svého života. K podněcování vyprávění jsme použili scénář McAdamsova Life Story Interview (1995). Vyprávění seniorů z Evropy (Česko, Německo), Asie (Hongkong) a Afriky (Kamerun, etnikum Bantu, Nso) jsme podrobili tematické analýze s cílem

identifikovat významná témata ve dvou klíčových životních epizodách: vrcholný zážitek (peak experience) a životní propad (nadir experience) a to jak v horizontální (napříč kulturami) tak vertikální (uvnitř kultury) perspektivě. Celkově byly výsledky saturovány při souboru 200 seniorů (N=200, 100F/100M, 25F/25M z každé země) z celkových 856 zúčastněných. Některé analýzy byly vzhledem k množství dat prováděny s podporou NVivo. Výsledky šetření naznačují, že napříč čtyřmi zeměmi participanti generace 60+ vykazují podobnosti i rozdíly v identifikaci klíčových epizod u životních vrcholů i pádů. Výsledky dále naznačují, že odlišnosti v klíčových epizodách mezi ženami a muži jsou silnější a nápadnější, než rozdíly mezi sledovanými kulturami.

LSI, tematická analýza, stáří, mezikulturní výzkum, kvalitativní data.

Grantová podpora: GACR 14-02889P

Význam diagnostiky osobnosti ve výzkumu ADHD: případová studie

Čablová, L.¹, Miovský, M.¹, Harsa, P.²

Klinika adiktologie, 1. LF UK a VFN v Praze

Psychiatrická klinika, 1. LF UK a VFN v Praze

ADHD u dospělých je v současném klinickém výzkumu i praxi aktuální téma a představuje závažnou komorbiditu u osob v léčbě závislosti na návykových látkách. S problematikou ADHD se navíc pojí řada dalších psychiatrických poruch. V příspěvku v rámci sympózia „Využití kvalitativních metod ve smíšeném typu studií: příklady z projektu výzkumu ADHD u klientů terapeutických komunit pro závislé“ bude představena případová studie klienta závislého na psychoaktivních látkách v residenční léčbě v terapeutické komunitě, který vykazoval zvýšené projevy ADHD. U klienta bylo provedeno psychodiagnostické vyšetření zaměřené na strukturu osobnosti a klinické znaky, které mohou korelovat s projevy chování pacientů s poruchou ADHD. Výsledky naznačují souvislost mezi projevy ADHD v dětství, rozvojem závislosti na návykových látkách v dospívání a symptomy ADHD v dospělosti. V příspěvku bude popsána metodika případové studie a reflektován význam použití tohoto typu kvalitativní studie v rámci kvantitativního výzkumného projektu.

ADHD, osobnost, kvalitativní výzkum, případová studie.

Grantová podpora: Vznik a realizace tohoto příspěvku v rámci sympózia byla podpořena projektem GAČR č. 14-07822S a institucionálním programem podpory PRVOUK-P03/LF1/9.

Zásady prezentování výzkumných výsledků aneb jak vystoupit z koloběhu prezentačního utrpení (na přednášku navazuje workshop se stejným názvem)

Brenza, J.

Klinika adiktologie, 1. LF a VFN Univerzita Karlova v Praze

Každý z nás už někdy zažil nudnou, přeplácanou, zahlcující a nesrozumitelnou powerpointovou prezentací, která byla ztrátou času. Nejde o nijak vzácný jev – možná by se dokonce dalo říct, že takovou podobu má většina prezentací. Proč tomu tak je? Protože někde na začátku, kdysi dávno někdo udělal právě takovou prezentaci – a pak už se tento skutečnou komunikaci zabíjející „mem“ začal šířit geometrickou řadou. Lidé se takový přístup učili jeden od druhého v domnění, že právě tak má prezentace vypadat. Ale prezentace, která respektuje základní charakteristiky lidské psychologie, musí být smysluplná,

jednoduchá, vhodně strukturovaná a vyprávěná jako příběh. Co přesně se za těmito požadavky skrývá, které vlastnosti vnímání, pozornosti a paměti je třeba brát v potaz i jak konkrétně toho lze dosáhnout si řekneme v rámci přednášky a ukážeme v praktickém workshopu.

Prezentování, kognitivní psychologie, Powerpoint, komunikace, metodologie.

Z druhé strany. Zkušenosti se zapojením příjemců sociálních služeb do výuky

Koťová, M.

Pražská vysoká škola psychosociálních studií s.r.o.

Lidé studující psychologii či sociální práci se zpravidla setkávají s teoretickými koncepty duševních nemocí či sociálních problémů v rámci výuky a během povinných praxí. Ve výuce jsou studenty, v přímé práci pak spíše pomáhajícími profesionály. Účast jejich potenciálních klientů či pacientů na výuce umožňuje jiný druh setkání člověka s člověkem, v jehož rámci výše zmíněné role neplatí. Příspěvek je zaměřen na představení a kritickou reflexi dvouletého výukového projektu semináře, určeného studujícím sociální práci či psychologii na Pražské vysoké škole psychosociálních studií. Seminář byl koncipován jako živé a jedinečné setkávání studujících s lidmi, kteří se v určitém bodě svého života ocitli v situaci, kdy využili některou ze sociálních či terapeutických služeb. Příspěvek je doplněn o analýzu diskursu promluv hostů semináře. Mezi hosty byla například klientka psychoterapie potýkající se s psychosomatickými potížemi, malíř trpící psychózou, rodina lidí bez domova, muž, který prošel změnou pohlaví, lidé potýkající se se závislostí.

Výuka, příběh, analýza diskursu.

Grantová podpora: CZ.2.17/3.1.00/34085

Zkušenost s terapií tmou v kontextu života: narativní výzkum

Pekař, R., Čermák I.

Účelem výzkumu je prozkoumat v našich podmínkách méně obvyklou zkušenost jedince s dlouhodobým pobytem ve tmě. Zajímají nás především souvislosti vystavení se extrémnímu zážitku terapie tmou (TT), jak je tento přístup nazýván, s některými aspekty každodenního života. Výchozí metodologickou pozicí je narativně orientovaný přístup (NOI), s využitím čáry života a modifikované Morrisovy metody Cesty života. Rozhovory jsme vedli se sedmi participanty (3 muži, 4 ženy), kteří podstoupili pobyt v délce jednoho týdne; doba uplynulá mezi absolvováním TT a výzkumným rozhovorem se pohybovala mezi 6 měsíci až jedním rokem. V příspěvku bude diskutován též význam vlastní zkušenosti s TT pro uskutečnění výzkumu. Předběžná analýza rozhovorů ukazuje, že dlouhodobý pobyt ve tmě vnímají účastníci výzkumu jako významnou zkušenost podobnou „peak experience“, která často navazuje na dřívější psychospirituální zážitky například s regresní terapií, psychotropními látkami apod. Někteří participanti jsou přesvědčeni o tom, že TT ovlivnila jejich rozhodování v důležitých životních dilematech (rozchod s partnerem), někteří v sobě v důsledku této zkušenosti „objevují“ dosud nepoznané „kapacity“ (telepatie, vzpomínky na minulý život). Zkušenost s TT však nemění jejich vnímání smrti.

Terapie tmou, neobvyklé zkušenosti, životní kontext, narativně orientovaný výzkum.

ANOTACE POSTERŮ (ŘAZENO ABECEDNĚ)

Aké má svedomie miesto v zdravotníctve? Špecifiká svedomia u poskytovateľov a poskytovateľiek zdravotnej starostlivosti: analýza rozhovorov

Blaho, R.

Katedra psychológie, Filozofická fakulta Univerzity Komenského, Gondova 2, 818 01 Bratislava

Na poskytovateľov/ky zdravotnej starostlivosti sú kladené vysoké nároky a očakávania, spojené s veľkou zodpovednosťou a zaviazanosťou poskytnúť čo najkvalitnejšiu starostlivosť. Pri vykonávaní niektorých zdravotných výkonov však môže dôjsť u zdravotníckeho personálu k rozporu medzi povinnosťou plynúcou z pracovnej náplne a vlastným svedomím. Z tohto dôvodu má zdravotnícky personál možnosť uplatniť si výhradu vo svedomí ako legitímnu aplikáciu vyjadrenia slobodného svedomia. Túto možnosť zaručujú aj viaceré legislatívne úpravy. Napriek tomu dochádza aj v našich reáliách k situáciám, kedy možnosť výhrady nie je v plnej miere uplatniteľná, čo môže mať vplyv na psychickú integritu jednotlivca a to rôznej závažnosti. Naším empirickým zámerom je spoznať význam svedomia pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti, úskalia spojené s konfrontáciou svedomia, s ktorými sa zdravotnícky personál pri vykonávaní profesie stretáva, ako aj situácie, kedy svedomie zohráva významnú úlohu.

Svedomie. Výhrada vo svedomí. Zdravotnícky personál.

Analýza dát z Metódy kritických rozhodnutí

Sedlár, M.

Ústav experimentálnej psychológie SAV

Cieľom príspevku je predstaviť akými spôsobmi je možné analyzovať kvalitatívne dáta získané Metódou kritických rozhodnutí. Táto metóda sa používa pri naturalistickom výskume rozhodovania, patrí k metódam analýzy kognitívnych úloh a je založená na retrospektívnom rozhovore s expertom o ním vybranej kritickej situácii z jeho praxe. Wong (2003) popisuje dva prístupy k analýze dát získaných touto metódou. Štruktúrovaný prístup je vhodnejší pri jasne definovanom predmete výskumu. Umožňuje systematicky analyzovať často chaotické dáta a vniesť do nich zmysel. Jeho limitáciou je neodhalenie niektorých zaujímavých konceptov. Alternatívny prístup nazvaný ako prístup vynárajúcich sa tém pomáha identifikovať tieto koncepty zároveň so zachovaním určitého systematického rámca analýzy. Tento prístup sa používa skôr pri exploračnom výskumnom dizajne, pri ktorom umožňuje identifikovať širšie koncepty a vzťahy medzi nimi.

Kritické rozhodnutie, naturalistický výskum, alternatívny prístup.

Grantová podpora: VEGA2/0080/14 Rozhodovanie v emočne náročných situáciách: Výskum makrokognícií a emócií v paradigme naturalistického rozhodovania.

Bariéry školní a sociální inkluze pohledem osob se zrakovým postižením

Vrubel, M.

Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání

Bariérovost prostředí pro osoby se zrakovým postižením je standardně hodnocena většinou intaktní společností bez zrakového postižení. Většinová intaktní společnost se snaží bariéry odstraňovat a bránit jejich tvoření. Toto výzkumné šetření odpovídá na

otázku, zdali to co intaktní společnost považuje za bariéry pro osoby se zrakovým postižením, jsou opravdu bariéry také pohledem cílové skupiny. Výzkumné šetření se odehrálo v období podzim 2013 – jaro 2014. Metodou výzkumu byl polostrukturovaný rozhovor. Probandy byla skupina deseti osob s těžkým zrakovým postižením v produktivním věku. Základní tvrdé bariéry byly osobami se zrakovým postižením hodnoceny shodně problematičtěji jako intaktní populací. Toto šetření však upozorňuje na problematiku bariér, které se intaktní populaci bariérami nezdají, ale též na ty, které intaktní populace přeceňuje.

Zrakové postižení, bariéry, postoje, nepochopení, odsouzení, jinakost.

Dům bez dveří. Narativní analýza životních příběhů žen trpících agorafobií

Koťová, M.

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

Autorka se v rámci rozsáhlého, teoreticko-empirického výzkumu agorafobie u žen, zabývala historií onemocnění a proměnami diskursu týkajícího se příčin nemoci. V rámci empirického výzkumu hledala za pomoci narativní analýzy životních příběhů a polostrukturovaných rozhovorů odpovědi na otázky po tom, jak prožívají ženy trpící agorafobií své onemocnění, v čem spatřují jeho příčiny či jak popisují příznaky nemoci. Zabývá se i možnostmi terapie. V rámci výzkumné sondy byla využita i potenciálně nosná metoda tvorby tzv. fiktivního narativu, sloužící k reflexi autorčina předporozumění zkoumané problematice.

Agorafobie, ženy, narativní analýza, životní příběh.

Kvalitativní analýza potřeb hospitalizovaných pacientů v konečném stadiu nemoci v souvislosti s kvalitou života

Bužgová, R., Kozáková, R.

Ostravská univerzita

Cíle: Cílem výzkumu bylo popsat potřeby pacientů v konečné fázi nemoci při hospitalizaci ve zdravotnickém zařízení akutní nebo následné péče v souvislosti s kvalitou života. Analyzovány byly potřeby pacientů na základě životních zkušeností pracovníků pomáhajících profesí pečujících o umírající pacienty, samotných pacientů a rodinných příslušníků. Metodika: Metodou sběru dat byly ohniskové skupiny (n = 7), kterých se zúčastnilo celkem 48 respondentů. Hlavním diskutovaným tématem ohniskových skupin byla otázka „Jaké jsou bio-psycho-sociální a spirituální potřeby pacientů a rodinných příslušníků v paliativní péči v souvislosti s kvalitou života?“ Výpovědi participantů v ohniskových skupinách byly nahrávány na diktafon a následně doslovně přepisovány. Interpretace získaných dat byla založena na kvalitativní fenomenologické analýze, konkrétní postup fenomenologické analýzy dat byl převzat podle Giorgiho (1985). Výsledky: Na základě analýzy kvalitativních dat bylo vytvořeno 5 hlavních kategorií: 1. fyzické symptomy, 2. sociální oblast, 3. autonomie, 4. psychická oblast, 5. duchovní oblast. Závěr: Z analýzy dat kvalitativního výzkumu vyplynulo, že pro kvalitu života pacientů v konečném stadiu nemoci při hospitalizaci je nutná nejen péče o symptomy nemoci, ale také respektování autonomie pacienta a respektování psychických, sociálních a spirituálních potřeb.

Paliativní péče, fenomenologie, potřeby, kvalita života.

Grantová podpora: IGA MZ ČR NT

Kvalitatívny prístup vo výskume kariérneho rozvoja: Analýza metód pre potreby výskumu kariérovej dráhy mladých úspešných pracovníkov

Urbašek, M.

Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK v Bratislave

Cieľom tohto príspevku je poskytnúť prehľad kvalitatívnych metód zvolených v kontexte výskumov v oblasti rozvoja kariéry a určiť najvhodnejší prístup v analýze kariérovej dráhy mladých úspešných jednotlivcov. Najviac využívanými kvalitatívnymi metódami v tejto oblasti sú prípadové štúdie (18,5%), zakotvená teória (11,9%), fenomenologický prístup (3,7%), akčný výskum (1,5%) a biografický výskum (0,7%). Významné množstvo kvalitatívnych štúdií (37%) zo sféry rozvoja kariéry však neuvádza žiaden presný metodologický prístup, ktorý použili. Najviac uplatňované kvalitatívne metódy sú v tomto príspevku zanalyzované a rozdiskutované. Na záver, tento prehľad, obohatený o príklady výskumných štúdií, vyúsťuje do odporúčania a odôvodnenia najprimeranejších kvalitatívnych metód pre potreby výskumu kariérovej dráhy, ale tiež do odporúčania väčšej dôslednosti v realizácii kvalitatívnych výskumov, aby neboli považované za slabé, s nízkou dôveryhodnosťou výsledkov.

Kariérny rozvoj, kariérová dráha, mladí úspešní pracovníci, kvalitatívne metódy, zakotvená teória, biografický výskum.

Nuda ve škole

Čejková, I.

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pedagogických vied

Tématem posteru je nuda žáků střední školy. Toto téma bylo zkoumáno prostřednictvím analýzy narace, tedy vyprávění žáků různých typů středních škol. Tyto narativy byly analyzovány postupně hned několika možnými technikami narativní analýzy. Konkrétně strukturální analýzou dle W. Labova, dále přiřazováním narativů k archetypálním žánrům dle N. Frye a konečně pomocí metody podrobného čtení (též známé jako close reading), při které jsem uplatnila vlastní podpůrnou metodu analýzy dat, kódovací tabulku. Cílem této práce je podrobně popsat situaci nudy ve škole a zjistit tak, proč se žáci nudí, jak se jejich nuda projevuje a jaký na ně má vliv.

Nuda, žáci střední školy, učitel, výuka, narativní analýza.

Predstavovaný kontakt ako intervenčný nástroj v kontexte medzietnických vzťahov na Slovensku?: projekt výskumu

Lášticová, B., Kočíšová, M., Petrjánošová, M., Findor, A.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Predstavovaný medziskupinový kontakt je nepriama kontaktná stratégia, ktorej cieľom je prispieť k pozitívnejším medziskupinovým vzťahom. Metaanalýza vyše 70 štúdií (Miles, Crisp, 2014) ukázala, že samotný fakt, že participanti/ky si predstavujú pozitívnu interakciu s príslušníkom/čkou nečlenskej skupiny (napr. etnickej minority), môže u nich viesť k formovaniu pozitívnejších postojov a stimulovaniu pozitívnejšieho medziskupinového správania. V doterajších výskumoch však boli podreprezentované situácie predstavovaného kontaktu s príslušníkmi a príslušníčkami etnických minorít, predovšetkým Rómov. Cieľom posteru je prezentovať výskumný projekt, zameraný na možnosti testovania intervenčného potenciálu situácie predstavovaného kontaktu v kontexte medzietnických vzťahov na Slovensku, špecificky medzi majoritou a rómskou minoritou.

Predstavíme dáta z práve prebiehajúceho kvalitatívneho pilotného výskumu (kontinuitné voľné asociácie) zameraného na zmapovanie sociálnych reprezentácií Rómov a iných minorít u VŠ študentov. Napokon budeme diskutovať o možnostiach a limitoch kvantitatívneho výskumu stereotypov voči rómskej minorite na Slovensku.

Predstavovaný kontakt, voľné asociácie, Rómovia, Slovensko, intervencie.

Grantová podpora: Grant VEGA č. 2/0079/15

Prípadová štúdia a jej využitie v nelekárskych študijných programoch

Zrubáková, K., Novosedláková, M.

Katolícka univerzita, Fakulta zdravotníctva Ružomberok

Úvod: Prípadová štúdia patrí medzi najčastejšie používané kvalitatívne metódy v zdravotníckom výskume. Uplatňuje sa pri poukazovaní na efekt starostlivosti, ako dôkaz kvality starostlivosti, resp. využitia nových liečebných metód a postupov, popis prežívania krízovej životnej situácie osoby, pacienta, klienta, ako aj reakcie pacienta na ochorenie. Cieľom príspevku je poukázať na uplatnenie kazuistiky v nelekárskych študijných programoch, vo výskume a pri spracovaní záverečných prác. Súbor a metodika: súbor tvoria dokumenty- vedecká a odborná literatúra zameraná na zdravotnícky výskum a záverečné práce z nelekárskych študijných programov na Fakulte zdravotníctva KU v Ružomberku. Hlavnou metódou bola obsahová analýza. Výsledky: v príspevku prezentujeme zameranie prípadovej štúdie v jednotlivých študijných programoch. Zamerali sme sa na ošetrovatel'stvo, pôrodnú asistenciu, urgentnú zdravotnú starostlivosť, fyzioterapiu a laboratórne vyšetrovacie metódy. Uvádzame aj jednoduchý štatistický prehľad o reálnom využití kazuistiky v jednotlivých odboroch.

Prípadová štúdia, nelekárske študijné programy, výskum v zdravotníctve.

Prožívání psychoterapeutů v průběhu psychoterapeutického sezení s depresivním klientem: zakotvená teorie

Roubal, J., Řiháček, J.

Katedra psychologie FSS MU Brno

Prezentovaná studie detailně zkoumá, jak psychoterapeuti prožívají psychoterapeutické sezení s klientem, který je aktuálně depresivní, a předkládá procesuální teoretický model zkoumaného jevu. Výzkumná metoda: Data byla získána z individuálních rozhovorů a ohniskových skupin se 30 psychoterapeuty různých psychoterapeutických orientací. Detailně bylo posléze analyzováno 22 popisů konkrétních událostí v průběhu psychoterapeutického sezení. Pro analýzu byla použita kvalitativní metoda zakotvené teorie. Výsledky: Prožívání psychoterapeutů bylo konceptualizováno jako Prožitková oscilace mezi sdílením depresivního prožitku s klientem a oddalováním se od něj. Vývoj této oscilace v průběhu psychoterapeutického sezení zachycuje výsledný teoretický model Trajektorie spoluprožívání deprese, který rozlišuje šest fází: 1. Sdílení depresivní zkušenosti, 2. Obrat k sobě, 3. Snaha o změnu symptomů, 4. Vzdalování se od depresivního prožitku, 5. Obrat ke klientovi, 6. Zaměření na vztah. Závěr: Různé emoční reakce terapeutů na depresivní klienty umožňuje uspořádat do koherentního procesového modelu, pomocí kterého lze sledovat proměny prožitků psychoterapeutů, pojmenovávat vztahy mezi různými prožitky a dávat je do souvislosti s mikroprocesy odehrávajícími se v průběhu psychoterapeutického sezení.

Deprese, psychoterapie, prožitek terapeuta, protipřenos, kvalitativní výzkum, zakotvená teorie.

Grantová podpora: GAP407/11/0141

Příprava sester na preskripci léčivých přípravků

Marsová, J., Strnadová, A., Hošťálková, M., Marková, E., Prošková E.

ÚTPO 1. LF UK v Praha

V zemích, kde vzniká potřeba změny role sester v preskripci léků, je potřeba pečlivě definovat práva a kompetence sester, odpovědnost a vzdělávání v oblasti farmakoterapie a preskripce léčivých přípravků sestrami. Součástí celého vývoje jsou zejména konkrétní změny výuky sester ve farmakologii, která by jim umožnila dostatečně se připravit na podávání léčivých přípravků bez indikace lékaře v klinické praxi. Z těchto důvodů jsme se podrobněji zabývaly vzdělávacími kurikuly v ČR. Provedly jsme obsahovou analýzu dokumentů; tj. analýzu 7 akreditačních spisů studijního oboru Všeobecná sestra vyučovaných na vysokých školách a vyšších odborných školách v ČR, které prošly akreditačním řízením v letech 2013 až 2014. V závěru jsme dospěly ke zjištění, že témata spjatá s léky se objevují ve valné většině vyučovaných předmětů. Kategorizovaly jsme je na předměty, které jsou přímo věnované lékové problematice farmakologie (farmakologie, klinická farmakologie) a které jsou ve značné míře věnovány lékové problematice v rámci tematických celků (ošetřovatelské postupy, odborná praxe), tzn., že vyučující podávání léků zmíní v přednáškách (př. ošetřovatelství v klinických oborech), přímo se netýkají podávání léků, ale řeší např. právní a etické normy lékové politiky (etiky, zdravotnické právo, management ve zdravotnictví).

Farmakologie, podávání léků, výuka sester.

Grantová podpora: IGA

Rola otca a subjektívne percipovaný význam vzťahu otec-dieťa v živote mladých dospelých

Ruttmarová, G.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Spôsob realizácie v roli otca má v dnešnej spoločnosti pomerne veľkú variabilitu. Traumatizácia v detskom veku je zväčša neuvedomovaná, a ak nenadobudne extrémnu podobu, zostáva i nepovšimnutá a nespracovaná. Negatívna skúsenosť vo vzťahu s otcom je jedným zo zdrojov traumatizácie. Spôsob percepcie vzťahu otec – dieťa je odrazom tejto individuálnej skúsenosti. Individualizované fokusovanie na postavu vlastného otca v živote mladého dospelého nám umožňuje dozvedieť sa viac o spôsoboch zvládania negatívne percipovaného vzťahu, ako i o benefitoch z pozitívne percipovaného vzťahu. Z obsahovej analýzy reflexií mladých dospelých (n=40) je zrejmé, že svoju vlastnú skúsenosť prirodzene prepájajú s vlastnou plánovanou rodinou.

Otcovstvo, vzťah otec - dieťa, rodina, plánovaná rodina.

Grantová podpora: FPPV-19-2014

Romští žáci na základní škole

Rožníčková, I.

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pedagogických věd

Poster se zabývá problematikou mocenských konstelací v pedagogické komunikaci mezi romskými žáky a jejich učiteli. Výzkum, který jsem realizovala byl zaměřen na pedagogickou komunikaci mezi romskými žáky a jejich učiteli. Výzkum byl realizován na základě etnografického pozorování třídního kolektivu na základní škole. Na základě dat z výzkumu jsem stanovila pět mocenských konstelací, které se v pedagogické komunikaci vyskytovaly. Mocenské konstelace nesly názvy: Já jsem tady šéf, Hrajeme hru, Buď naší loutkou, Co dokážeš, Teď rozkazujeme my.

Romští žáci, mocenské konstelace, základní škola.

Stratégie zvládania konfliktu práce a rodiny u zamestnaných rodičov: kvalitatívna analýza

Václaviková, I., Polťáková, Z.

Katedra psychológie, FF Univerzity sv. Cyrila a Metoda

Vyvažovanie nárokov plynúcich z kompetitívnych rolí reprezentovaných doménami práce a rodiny predpokladá vnímanie záťaže a negatívne prežívanie, ktoré môže mať významný dopad na subjektívnu pohodu a spokojnosť. Cieľom predkladaného príspevku je analyzovať prežívaný konflikt a identifikovať stratégie jeho zvládania u zamestnaných rodičov. Do výskumu bolo zahrnutých 45 párov v manželskom alebo partnerskom vzťahu, kde sú muž i žena zamestnaní a vychovávajú spolu minimálne jedno dieťa vo veku tri až dvanásť rokov. U participantov bola prostredníctvom pološtruktúrovaného interview zisťovaná miera prežívaného konfliktu v zmysle jeho jednotlivých typov a zároveň individuálne volené, prípadne preferované stratégie napomáhajúce úspešnému napĺňaniu požiadaviek pracovnej a rodinnej sféry a teda zvládaniu konfliktu práce a rodiny. Efektívne stratégie vedúce k minimalizovaniu prežívaného konfliktu sú dôležitým predpokladom úspešnej participácie v oboch doménach a majú rozsiahle praktické využitie ako v prostredí práce, tak i v prostredí rodiny.

Univerzita Palackého
v Olomouci

Rodinné prostredie, pracovné prostredie, konflikt práce a rodiny, stratégie zvládania.

Grantová podpora: FPPV-20-2014

Subjektívne vnímané negatívne dôsledky prepojenia práce a rodiny u zamestnaných rodičov

Václaviková, I., Holienková, J., Selecká, L.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Filozofická fakulta, Katedra psychologie

Výsledky výskumu v oblasti práce a rodiny vo výraznej miere upozorňujú na problematiku rolového konfliktu, ktorý vyplýva z aktívnej participácie v pracovnej i rodinnej oblasti. Konflikt práce a rodiny pôsobí ako v smere negatívneho zasahovania prostredia práce do prostredia rodiny, tak i v smere opačnom (rodina zasahuje do práce) a vyplýva z 1. (nedostatku) času, 2. napätia, 3. (neadekvátnych) vzorcov správania. Do výskumu bolo zahrnutých 45 párov v manželskom alebo partnerskom vzťahu, kde sú muž i žena zamestnaní a vychovávajú spolu minimálne jedno dieťa vo veku tri až dvanásť rokov. Prostredníctvom štrukturovaného interview boli skúmané subjektívne vnímané negatívne aspekty prepojenia pracovných a rodinných rolí. Obsahová analýza získaných dát poukazuje na najčastejšie vnímaný konflikt práce a rodiny v zmysle nedostatku času. Pracujúci rodičia zároveň vnímajú prenos napätia a negatívnych afektov z jednej domény do druhej.

Pracovná rola, rodinná rola, negatívne aspekty, konflikt práce a rodiny.

Grantová podpora: FPPV-20-2014

Úskalí realizace terénního výzkumu v romských komunitách

Kajanová, A., Mrhálek, T.

ZSF JU ČB

Poster představuje reflexi průběhu terénního výzkumu v romských komunitách realizovaného v rámci projektu GAJU 098/2013/S - Současné postavení romské ženy v rodině a ve společnosti. Zaměřuje se především na možná výzkumná zkresení na konkrétních příkladech a načrtává možnosti jak tato eliminovat.

Terénní výzkum, zkresení, sebereflexe, romské komunity.

Grantová podpora: GAJU 098/2013/S

SEZNAM PŘÍSPĚVKŮ (ŘAZENO ABECEDNĚ)

Workshopy

Analýza rozhovorů: Vrcholové zkušenosti při plachtění přes oceán

Dialogické jednání s vnitřními partnery - analýza videozáznamů

Hodnota reflexivity v kvalitativním výzkumu

Jak to dělám v ATLAS.ti, abych v datech našel teorii (

Jak učit o kvalitě kvalitativního výzkumu?

Jak upřímně miluje Hana Zdeňka?

„Lieky sú chémia, farmácia je biznis a ľudia sú ovce“: Fokusové skupiny vo výskume vakcinácie detí

Příběhy hlasu

Rozhodování a řešení dilemat při psaní odborného článku

Týmový výzkum v kvalitativní metodologii na příkladu longitudální studie: multidisciplinarita a vnitřní interference

Výzkum založený na umění a dramaterapii

Zásady prezentování výzkumných výsledků aneb jak vystoupit z koloběhu prezentačního utrpení

Zkoumání (s) příběhem. Biograficko-narativní přístup ke sběru a analýze dat

Ústní sdělení

ADHD u klientů v terapeutických komunitách pro drogově závislé - výsledky pilotního šetření

Analýza diskurzu: nástroj užitečný pro sociální práci

Analýza neporozumění textu

Autoregulace učení dospělých v kombinované formě studia

Blues zevnitř: interpretativní fenomenologická analýza

Co se děje s malířem (a psycholožkou), uvrhnou-li se do temnoty: fenomenologie pobytu ve tmě

Citová vazba v pozdním věku: analýza autobiografického vyprávění

Člověk v prostoru, prostor pro člověka: možnosti a meze kvalitativního hodnocení komfortu uživatelů budovy

Deformační zóna: Pobyt ve vězení z pohledu odsouzených

Efektivní využití potenciálu bilingvního prostředí

Etnografie: od lokálně ukotveného k rozptýlenému terénu

Etnografický výzkum v sociální pedagogice

K niektorým metodologickým aspektom výskumu kohabitovania mladej generácie na Slovensku

Konzistencia hodnôt v organizáciách a ich vplyv na engagement znalostných pracovníkov

Kvalitatívna obsahová analýza vo výskume výberových konaní na predsedov súdov v SR: základné koncepty a procesy

Kvalitatívny výskum občianskeho aktivizmu na pomedzí "offline" a "online" svetov

Kvalitatívny výskum ve fyzioterapii - možnosti interpretace a využití výsledků v rámci jednotlivce a celé společnosti

Kvantitatívny výskum ve forenzní identifikaci pisatele rukou psaného projevu

Metoda zakotvené teorie: problémy a výzvy

„Mezi rebelkou a obětí?“ - Narativní analýza rozhovorů s uživatelkami pervitinu

Možnosti využití analýzy zainteresovaných stran v psychologickém výzkumu

Návrat kvantitativního přístupu v kvalitativním výzkumu hospodářských dějin

Negativní emoce předškoláků očima jejich matek

Obrazy dospívání dívek s Aspergerovým syndromem
Partnerský vztah v zátěži péče o dítě s obtížným temperamentem
Podávání léčivých přípravků sestrou bez indikace lékaře nebo na základě neúplné indikace lékaře
Protektivní faktory u VŠ studentů
Psychologický rozbor souvislosti mezi osobností hudebníka a jeho hrou
Představy dětí o základní škole před a po nástupu do školy
Představy o smrti a prožívaná smysluplnost života
Příběhy bez jasného konce: Autorský postoj ve vyprávěních o užívání metamfetaminu
Případová studie jako vědecká cesta k poznání
Reflexe efektivity terapie z pohledu psychologů v souvislosti s vědeckým výzkumem
Riziko vzniku a rozvoje závislosti na návykových látkách u dospělých klientů s ADHD
Sebereflexe a videozáznamy v disciplíně Dialogické jednání s vnitřním partnerem
Triangulační výzkum s olomouckými prodejci Nového Prostoru
Týden ve tmě: Co teď?
Štruktúrovaná analýza metódy kritických rozhodnutí na príklade rozhodovacej situácie zdravotníckych záchranárov
Vrcholy a pády v životních příbězích seniorů čtyř kultur (Česká republika, Německo, Kamerun, Hongkong)
Význam diagnostiky osobnosti ve výzkumu ADHD: případová studie
Zásady prezentování výzkumných výsledků aneb jak vystoupit z koloběhu prezentačního utrpení
Z druhé strany. Zkušenosti se zapojením příjemců sociálních služeb do výuky
Zkušenost s terapií tmou v kontextu života: narativní výzkum

Prezentace posterů

Aké má svedomie miesto v zdravotníctve? Špecifiká svedomia u poskytovateľov a poskytovateľiek zdravotnej starostlivosti: analýza rozhovorov
Analýza dát z Metódy kritických rozhodnutí
Bariéry školní a sociální inkluze pohledem osob se zrakovým postižením
Dům bez dveří. Narativní analýza životních příběhů žen trpících agorafobií
Kvalitativní analýza potřeb hospitalizovaných pacientů v konečném stadiu nemoci v souvislosti s kvalitou života
Kvalitativny prístup vo výskume kariérneho rozvoja: Analýza metód pre potreby výskumu kariérovej dráhy mladých úspešných pracovníkov
Nuda ve škole
Predstavovaný kontakt ako intervenčný nástroj v kontexte medzietnických vzťahov na Slovensku?: projekt výskumu
Případová štúdia a jej využitie v nelekárskych študijných programoch
Prožívaní psychologů v průběhu psychologického sezení s depresivním klientem: zakotvená teorie
Příprava sester na preskripci léčivých přípravků
Rola otce a subjektivně percipovaný význam vztahu otec-dítě v životě mladých dospělých
Romští žáci na základní škole
Stratégie zvládania konfliktu práce a rodiny u zamestnaných rodičov: kvalitatívna analýza
Subjektivně vnímané negativně důsledky prepojenia práce a rodiny u zamestnaných rodičov
Úskalí realizace terénního výzkumu v romských komunitách (*Kajanová, A., Mrhálek, T.*)

SEZNAM AUTORŮ (ŘAZENO ABECEDNĚ)

Bajgarová, Z.,	Kucserová, M.,	Řiháček, J.,
Blaho, R.,	Lacková, L.,	Sedlár, M.,
Brenza, J.,	Lášticová, B.,	Selecká, L.,
Busch, H. Au. A.,	Lazar, J.,	Sovová, P.,
Bužgová, R.,	Laufková, V.,	Staroňová, K.,
Czereová, L.,	Malá, L.,	Starý, K.,
Čablová, L.,	Malůš, M.,	Stellner, F.,
Čejková, I.,	Marková, E.,	Strnadová, A.,
Čermák, I.,	Marsová, J.,	Suda, S.,
Dolejš, M.,	Masaryk, R.,	Šilhanová, Z.,
Drahoňovský, J.,	Míovský, M.,	Šotola, J.,
Findor, A.,	Moliner Albero, A. R.,	Štefánková, Z.,
Formánková, L.,	Mrhálek, T.,	Števove K.,
Frišaufová, M.,	Neubertová, N.,	Šťovičková Jantulová, M.,
González Rodríguez, M.,	Neusar, A.,	Švecová, E.,
Harenčárová, H.,	Neuwirth, J.,	Tavel, P.,
Harsa, P.,	Nohavicová, B.,	Topinka, D.,
Hatoková, M.,	Nota, J.,	Trézová, L.,
Hofer, J.,	Novák, F.,	Trojanová, L.,
Holienková, J.,	Novotná H.,	Tydlitátová, G.,
Hošťálková, M.,	Novysedláková, M.,	Urbašek, M.,
Hovorková, E.,	Pekař, R.,	Václavíková, I.,
Hytych, R.,	Petrjánošová, M.,	Vácha, T.
Charvát, M.,	Poláčková Šolcová, I.,	Vávrová, S.,
Chrz, V.,	Pollaková, B.,	Vokoun, M.,
Jaklová Stříhavková, D.,	Polťáková, Z.,	Vrubel, M.,
Kajanová, A.,	Pospíšil, J.,	Wolfová, A.,
Kalenda, J.,	Pospíšilová, H.,	Wong, T. T.
Kaplan, C.,	Prošková, E.,	Závora, J.,
Kočišová, M.,	Reichová, L.,	Zeman, M.,
Konečná, H.,	Roubal, J.,	Zrubáková, K.,
Koťová, M.,	Rožníčková, I.,	
Kozáková, R.,	Rubášová, E.,	
Krejčí, J.,	Ruttmarová, G.,	
Kubisová, S.,	Řiháček, T.,	

Univerzita Palackého
v Olomouci

Bulletin abstraktů

Jak to děláme. Proces kvalitativní analýzy pohledem zkušených výzkumníků“
Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku XIV.

Editoři:

PhDr. Eva Maierová, PhD

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Mgr. Aleš Neusar, Ph.D.

Publikace je určena pro konferenční účely.

Za jazykovou a obsahovou stránku anotací a názvu příspěvků odpovídají autoři.

Vydala a vytiskla Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra psychologie, Křížkovského 8,
Olomouc

1. vydání

Olomouc 2014

Ediční řada – Ostatní publikace

Neprodejná publikace